

DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 1
Sausis - January 4, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos prezidentas Gorbačiovas paskelbė esąs pasiruošęs paskelbti išimties būklę kiekvienoje respublikoje, kur iškils grėsmė valstybės saugumui ir žmonių gyvybei.

Jugoslavijos Slovenijos respublikos gyventojai didele balsų dauguma pasisakė už nepriklausomybę nuo Jugoslavijos, bet nenumatoma tuoj pat tai įgyvendinti.

Maskvoj buvo suruoštos demonstracijos prieš diktatūrą. Jose dalyvavo 1500 žmonių.

Sovietų Sąjungos stačiatikių Bažnyčios vadovybė, nemažas skaičius vyresniųjų armijos karininkų ir KGB pasisako už tvirtą centrinę vyriausybę ir prieš demokratines reformas.

Albanijos darbo unijų centro komitetas nutarė pasitraukti iš komunistų partijos ir reikalauti darbininkams didesnių atlygimų ir geresnių gyvenimo sąlygų.

Izraelio armijos ginklų užpirkimo vadovybė iškilė didelė kyšininkavimo afėra. Užpirkimo departamentu direktorių gen. Reza Dahan buvo dėlto areštuotas. Anksčiau dėlto buvo areštuotas karo aviacijos pulkininkas.

Libano min. pirmininkas Salim Hoss, norėdamas palengvinti koalicinės vyriausybės sudarymą, pasitraukė iš pareigų.

Bulgarijof sudaryta pirma nekomunistinė vyriausybė, kuriai vadovauja Dimitru Popov, buvo parlamento patvirtinta.

J. T. gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar pabėgėlių reikalų komisieriu paskyrė tarptaut. santykių prof. japoną Sadako Ogota.

Sov. S-gos užs. reikalų ministris Eduard Ševerdnadze Liaudies atstovų kongrese apkaltino, kad Sov. S-ga slenka į diktatūrą, ir atsistatydino.

J.T. Saugumo taryba vieningai priėmė rezoliuciją, smerkiančią Izraelį už keturių palestiniečių ištrėmimą ir reikalaujančią J. T. sekti palestiniečių reikalus Izraelio okupuotose žemėse.

Japonija, JAV paraginus, pažadėjo padidinti savo paramą JAV kariuomenei Persijos įlankoj išlaikyti dar 500 mil. dol.

Lenkijos prezidentas Wojciech Jaruzelski, baigdamas savo kadenciją, pareiškė, kad jo padaryti sprendimai žeidė ir jį patį.

Klaipėdoje nežinomiems asmenim įmetus į kareivinių rajoną maišą su sprogstamąja medžiaga, buvo įsakyta sovietų kariams patruliuoti miesto gatvėse, sulaukyti įtariamus žmones, juos patikrinti ir areštuoti.

Albanijos sostinėj Tiranoj buvo pašalintas Stalino paminklas.

Rumunijos sostinės 20,000 gyventojų, minėdami revoliucijos metines sukaktuves, demonstravo gatvėse ir reikalavo vyriausybę atsistatydinti.

Gynybos sekretorius Dick Cheney pareiškė Saudi Arabijof esantiem kariams, kad viltys susitarti su Irako prezidentu blėsta ir karas artėja.

Gruzija suorganizavo savo karinius vienetus tvarkai krašte palaikyti ir vidaus reikalų ministerijos kariuomenės pakeisti.

SAUGOTIS OKUPACINĖS KARIUOMENĖS PROVOKACIJŲ

— Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos prezidiumo pareiškimas —

Lietuvoje dislokuotų TSRS karinių dalinių vadovybė, remdamasi aukščiausių TSRS karinių vadovų nurodymais, negaliojančiais Lietuvos Respublikoje, sąmoningai didina įtampą. Karinėje spaudoje, taip pat TAS-S'o kanalais platinama melaginga informacija apie incidentus Vilniuje ir Šalčininkuose, eiliniai kariai bei kariškių šeimos bauginami ir kirstomi prieš teisėtą Lietuvos Respublikos valdžią. Savivaldybės gąsdinamos, reikalaujant pasirašyti paklusnumą kitos šalies prezidento ir ministro įsakymams. TSRS VSK įstaiga, neteisėtai veikianti Lietuvos Respublikoje, pareiškė, jog imsis prievartos veiksmų prieš Kelių statybos departamentą. Šian-

dien Klaipėdoje oficialiai pranešta, jog TSRS garnizono viršininko nurodymu nuo vakar dienos įvedamas ginkluotų kariškių patruliavimas mieste, patruliavimams suteikiama teisė ne vien tikrinti kareivių dokumentus, bet ir suimti civilius praeivius, surašinėti aktus apie tų praeivių tariamai neteisėtą elgesį, o kokį nors veiksmap apibūdinus kaip "prievartą" — naudoti ginklą.

Visa tai gali būti vertinama kaip atviro okupacinio valdymo pradžia ir naujas tarptautinis nusikaltimas.

Ligi šiol Lietuvoje TSRS kariškiai yra pagrobę nemažai piliečių, taip pat nušovę du jaunuolius ir paslėpę tų nužudymų

kaltininkus. Jokios atsakomosios prievartos ir smurto nėra buvę, ir mes kviečiame Lietuvos piliečius net jūliausio ir itin provokuojančio militaristų elgesio akivaizdoje išlaikyti rimtį, neįsivelti į jų pageidaujamas konfliktus. Žmones įspėjame saugotis bet kurių TSRS karinių patrulių. Kiekvienas jų savavaldžiavimo ir savivalės faktas turi būti žinomas, kad Lietuvos Respublikos teisėsaugos organai galėtų ginti žmonių teises ir traukti atsakomybėn nusikaltusiuosius įstatymams.

V. Landsbergis
Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pirmininkas
Vilnius, 1990 m. gruodžio 20 d.

VISI KVIEČIAMSI Į DARBĄ DIDJ

— Vieningai ruošiamasi didingai Lietuvių Muzikos Šventei —

Po Antrojo pasaulinio karo didžioji imigracijos banga atnešė didelius būrius be tėvynės likusių lietuvių ir į JAV.

Buvo sunki kūrimosi pradžia. Kasdieninės duonos rūpestis, darbų susirastimas, ūtų problemos. Taigi anų metų naujiesiems ateiviams nebuvo lengvos dienos ir svetingoje Amerikoje.

Bet dar visi mename, su koku užsidegimu mes kibome ne tik susirasti butą, duoną, bet ir į dvasinių vertybių ugdymą. Rūpėjo mums savoji kultūra, lituanistinis švietimas, meno apraiškos ir t.t. Dėl šių savybių steigėsi chorai, tautinių šokių ansambliai, teatrai, lituanistinių mokyklų platus tinklas. Mūsų kūrėjai, būdami beveik alkani, ieškojo susiraminimo, pasitenkinimo kūryboje. Dėl to į lietuvišką pasaulį išėjo naujais polėkais, nauja kūryba mūsų rašytojai, poetai, menininkai. Subangavo tautiniai ansambliai, Tautinių šokių gausūs vienetai, chorai, atgijo ir išstobulėjo jau anksčiau čia leista lietuviškoji spauda. Ir taip, kad ir vargo keliais, yrmės 40 metų su viršum, sukraudami į mūsų tautinės kultūros aruodus nuostabiai daug brangaus, kultūrinių vertybių turto.

Ir štai nuskubėjusių dešimtmečių sąvartoje vyko didieji sulėkimai — buvo suruošta keletas Tautinių šokių ir Dainų šven-

nų, Teatrų festivalių, Mokslo ir kūrybos simpoziumų, organizacijų didingų, prasingų seimų. Net tris dešimtmečius su viršum išlaikėme savąjį Lietuvių Operą Chicagoje, jaunimas susibūrė sportininkų gretose, vyko Sporto šventės, literatūros ir kultūros premijų šventės ir t.t.

Žodžiu, kai apmąstai nuskubėjusių metų išėivijos veiklą, džiaugiesi, kad sugebėjome išlikti kūrybingi, išlaikėme tautinę sąmonę, nemaža išauginome jaunimo susipratusiai lietuviams.

Visa tai pasiekta tik dėka pasižventusių visų sričių darbininkų ir nepalaužiamo ryžto išlaikyti savąjį tautinę kultūrą.

Bet štai nugriauta geležinė uždanga. Laisvėja Tėvynė. Paskelbta nepriklausoma Lietuvos Respublika. Atsivėrė galimybės gražiam bendradarbiavimui su tėvynainiais tėvynėje ir atvirkščiai.

Na, kaip žinome, per pastaruosius beveik dvejus metus į JAV iš Lietuvos pradėjo keliauti ne tik politikai, ministrai, jų pavaduotojai, organizacijų veikėjai, visuomenininkai, rašytojai, kultūrininkai, bet ir meno vienetai — įvairūs ansambliai, solistai ir pagaliau net sugrįžta tie patys ansambliai po keletą kartų.

Taip, buvome tėvynainių išsiilgę. Juk jie po kŭju ir piauutu taip pat puoselėjo meną, dainą, tautinį šokį, kūrybos žodį. Ir pačiose sunkiausiose tėvynės dienose jie vistik sukrovė didelį kultūrinį kraitį savajai Tėvynei Lietuvai.

Atvykstančius svečius sutinkame su giliu nuoširdumu, pagarba ir meile. Dėkingai juos priimame ir apdovanojame išleidžiam. O kur dar mūsų tautiečių gausus tokių renginių lankymas!

Šitokiose situacijose išėivijos kultūrininkai ima galvoti, o kaip su mūsų visų sričių darbuotojais. Ar nepamiršome mes patys savųjų, besidomėdami svečiais. Mąstymai yra pagrindo, tačiau vistik reikia manyti, kad išėivija savus įsipareigojimus saviesiems išėivijoje taip pat atliks.

Kad taip yra ir bus, rodo ir vėl ruošiamieji renginiai — kultūriniai, svarbūs, 1990 metų įvykiai. Jau nuskardeno apie jos žinios mūsų spaudoje. Tačiau ateities

mėnesiais turėsime dar konkrečiau apie tai pasvarstyti.

Ką gi matysime ir girdėsime didžiojoje Lietuvių Muzikos Šventėje, kuri vyks Chicagoje gegužės 18 - 26?

Pirmasis renginys — tradicija tapusi Premijų šventė Jaunimo Centre gegužės 18. Ruošia JAV LB KV Kultūros Taryba. Tai bus jau vienuoliktąjį tokia graži šventė, kurios metu pagerbiami ir premijomis apdovanojami įvairių sričių mūsų kūrėjai.

Gegužės 19, sekmadienį, Morton Auditorijoje Lietuvių Operos spektaklis — Ponchielli opera *I Lituani — Lietuviai*. Ši opera statoma išėivijoje trečią kartą ir jos turinys labai tinka kovojančiam Lietuvai. O šį kartą Operoje dainuoja žymūs Lietuvos operos solistai, net chorai, ir dalyvauja orkestras. Tai, žino-

(nukelta į 2 psl.)

Ona Aldona Krėvė - Mošinskienė ir literatūrologas Albertas Zalatorius Vilniuje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

VINCO KRĖVĖS DUKRA LANKĖSI LIETUVOJE

1990 metų rudenį rašytojo Vinco Krėvės dukra Ona Aldona Mošinskienė, pirmą sykį po 46-erių metų, lankėsi Lietuvoje ir tenai praleido keturias savaites. Nors viešėjo pas savo geriausią draugę Ireną Vladimiroviene (jos vyras dr. Levas Vladimirovas prieš 20 su viršum metų šešerius metus buvo New Yorke Jungtinių Tautų Dago Hamarskoldo bibliotekos direktorium) Vilniuje, bet nedaug turėjo laiko su ja pabūti. Buvo daug susitikimų su Lietuvos kultūrininkais, buvo kelionių į Trakus, Kauną, Druskininkus, tėvo gimtinę Subaronyse.

Visur ji buvo apsupta žmonių, kurie domėjosi jos tėvo kūrybinio palikimu. Vienu tokių buvo ir literatūrologas rašytojas Albertas Zalatorius, kuris ją prieš trejetą metų aplankė Philadelphiaje, kai jis viešėjo Ameri-

koje, domėdamasis lietuvių rašytojų kūryba ir jos likimu.

Dabar Zalatorius su viešnia netik aptarė būdus, kaip iš Amerikos perkelti į Lietuvą jos tėvo kūrybinį palikimą, bet ir dažnai buvo jos gidas, parodęs jai Vilnių, kurio ji nebuvo mačiusi beveik pusšimtį, kai 1944 metais pasitraukė į Vakarus — nuo karo ir bolševikų.

Su juo ji aplankė brangias vietas: Taurų gatvėje esantį namą, kuriame gyveno jos tėvai (tame pačiame name, beje, gyveno ir daugiau Vilniaus universiteto profesūros — Vincas Mykolaitis-Pūtinis, Balys Sruoga, Mykolas Biržiška ir kt.), padėjo gėlių Rasų kapinėse ant Balio Sruogos kapo, gerėjosi senamiesčiu. Su juo Ona Aldona Krėvė matoma ir prie šv. Onos bažnyčios šalia talpinamoje populiaraus vilniečio fotografo Viktoro Kapočiaus nuotraukoje.

Juozo Giedraičio, Tautos Fondo valdybos pirmininko, 80 metų sukakties proga pagerbimo dalyviai. I eilę iš k.: J. Valaitis, N. Valaitienė, J. Simutienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, dr. L. Giedraitienė, J. Giedraitis, V. Kulpa, V. Katinas. II eilę iš k.: R. Verbienė, A. Vedeckas, V. Penikienė, A. Vytuvis, R. Šidlauskienė, A. Gudaitis, J. Pumptienė, J. Vytuvienė, A. Pumputis, R. Gudaitienė, A. Katinienė, A. Vakselis, G. Kulpienė, A. Sperauskas, I. Vakselienė, I. Vilgalienė, A. Matulaitis, J. Vilgalys, Trūksta vysk. P. Baltakio ir J. Bobelio. Nuotr. L. Tamošaičio

PAGERBĖ TAUTOS FONDO VALDYBOS PIRMININKĄ

— Pasidžiaugta JUOZO GIEDRAIČIO brandžiu amžiumi ir veikla —

Vyras, kuris per pastaruosius trylika metų savo energiją ir laiką paskyrė darbui, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turėtų lėšų finansuoti savo veiklą, 1990 m. gruodžio 20-ąją New Yorke pagerbtas jo

80-ųjų amžiaus metinių proga.

Tautos Fondo raštinėje, kuri įsikūrusi Kasos patalpose Richmond Hill, tą dieną įvyko Fondo Tarybos posėdis, kuriame peržvelgta metinė veikla ir aptartos gairės ateičiai. Kai pasi-

baigė oficialioji dalis, buvo pasiūlyta, kaip ir visada, užteiti kavos į šalia esantį "Baltijos" restoraną.

Uždegus salėje šviesas, pasi-

(nukelta į 8 psl.)

LANDSBERGIS PASISAKO DĖL ŠEVERDNADZĖS PASITRAUKIMO

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis 1990 gruodžio 20 paskelbė pareiškimą dėl TSRS užsienio reikalų ministro Eduardo Ševerdnadzės pasitraukimo iš eitų pareigų.

Aukščiausiosios Tarybos Informacijos biuras Vilniuje paskelbė šį Vytauto Landsbergio pareiškimą spaudai.

-o-

Posūkį į dešiniųjų jėgų dik-

Savaitės įvykiai

Vakarų Ukrainos viename mieste susišaudė azerai, čečėnai, uzbekai ir turkmenai.

Vladimir Kriučkovas, KGB viršininkas, kalbėdamas Liaudies atstovų kongrese, įspėjo atstovus, kad Vakarų valstybių teikiama parama sudaro pavojų sovietų saugumui, nes jos pasinaudamos proga renka strategines informacijas apie sovietų pramonę ir išteklius ir siekia primesti Sov. S-gai svietimas kapitalistines pažiūras, idėjas ir planus kraštui iš sunkios ūkinės būklės išvesti.

Rusijos Aukšč. tarybos pirmininkas Boris Jelcinas pareiškė, kad KGB viršininko įspėjimai apie Sov. S-gai ir Gorbačioviui gresiantį konservatyviųjų jėgų pavojų yra tik priedanga Gorbačiovo galiai padidinti.

Lenkijos naujasis prezidentas Lech Walensa buvo prisaukintas ir pradėjo eiti pareigas.

Persijos įlankos valstybių vadai savo konferencijoje tarėsi dėl bendros strategijos Kuvaitui išlaisvinti ir savo valstybių saugumui užtikrinti.

Prezidentas George Bush leido aliejaus korporacijoms importuoti ribotus nevalyto aliejaus kiekius iš Irano. Šių operacijų pajamos turėtų būti deponuotos bankuose, kad galėtų būti panaudotos Irano skoloms išlyginti.

Sov. S-gos prezidentas Gorbačiovas pagrasino paskelbti Moldavijos išimties būklę, jei per 10 dienų Moldavijos tautinės grupės nepanaikins ten jų paskelbtų respublikų.

Prancūzija paprašė Vokietiją sumokėti jai apie 65 bil. dol. reparacijų II Pasaulinio karo nuostoliam išlyginti, nes Rytų Vokietija buvo atsisakiusi reparacijas mokėti.

Londone iki šiol veikusi egzilinė Lenkijos vyriausybė nutarė savo valdžios ženklus, kaip antspaudus ir kitas valdžios emblemas, perduoti naujam Lenkijos prezidentui.

DERYBOS SU OKUPANTU

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas nebereikalauti, kad Maskva, prieš prasidedant tarpvalstybinėms deryboms su Lietuva, priimtų vadinamąjį "protokolą", apibūdinantį tas derybas, yra naujas, svarbus Lietuvos pasiūlymas. Juo norima palengvinti derybų pradžią ir tuo pačiu pagreitinti naujų, tarptautine teise pagrįstų, santykių užmezgimą tarp nepriklausomos Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos.

Reikia tikėtis, kad šis pasiūlymas bus tinkamai įvertintas ir, kad Maskva supras, jog iki šiol tikėtai Lietuva yra parodžiusi labai daug geros valios ir noro, po ilgos, sunkios okupacijos, galima greičiau sureguliuoti dviejų kaimyninių valstybių santykius.

Štasyas Lazoraitis

Lietuvos Atstovas JAV ir prie Šv. Sosto

tatūrą TSRS galima buvo seniau nujausti. Vis dažnėję reikalavimų valdyti jėga, daugėjo ypatingųjų įgaliojimų TSRS prezidentui ir militaristų pažadų "daryti tvarką", kuriuos lydėjo jų provokacijos, ypač nukreiptos prieš Baltijos valstybių nepriklausomybę.

TSRS Užsienio reikalų ministro E. Ševerdnadzės pareiškimas dėl atsistatydinimo motyvuojant tuo, kad sustiprėjo dešiniųjų jėgų puolimas, ir paaiškinant, kad tai jo protestas prieš artėjančią diktatūrą — tai labai rimtas signalas visiems taikos ir demokratijos trokštantiesiems žmonėms Sovietų Sąjungoje ir užsienyje. Diktatūros įvedimas reikštų, jog Sovietų imperijos elgesys vėl tampa neprognozuojamas, įskaitant gali-

mą atvirą paramą Irakui. Bet pirmiausia, tai perspėjimas visiems TSRS žmonėms, nes vienintelė jėga, kuri galėtų sulaukyti totalitarizmo grįžimą, yra patys žmonės — streikų komitetai, demokratiškos organizacijos bei judėjimai, visi blaiviai mąstantys Sovietų Sąjungos ar atskirų respublikų piliečiai. Ministerio pareiškimą galime netiesiogiai suvokti kaip raginimą visiems žmonėms pagaliau suvokti kur link eina Kremliaus vadovybė ir padaryti viską, kad nebegrįžtų Politbiuro ir militaristų diktatūra.

Parama, kurią Vakarų demokratijos valstybės šią pavojų valandą galėtų suteikti Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims, būtų nedelsiamas jų nepriklausomybės ir teisėtų valdžios institucijų pripažinimas.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

VISI Į DARBĄ DIDJ

(atkelta iš 1 psl.)

ma, nuostabi bus diena ir operos spektaklis savaime aišku ne eilinis.

Gegužės 22, trečiadienį, religinis koncertas, 50 metų nuo trėmimų Sibiran sukakčiai paminėti. Koncertas vyks Gimimo Š.M. Marijos bažnyčioje, Marquette Parke. Koncerte dalyvauja menininkai iš Lietuvos ir vietiniai chorai.

Gegužės 24 kartojamas operos *Lietuviai* spektaklis toje pačioje auditorijoje.

Gegužės 25 jaunimas susiburs jam skirtame linksmavakaryje Jaunimo Centre.

Gegužės 26 d. 10:30 val. ryto iškilmingos mišios Šv. Mergelės Marijos bažnyčioje, o popiet 2 val. Illinois universiteto pavilijone didysis triumfas — Aštuntoji Dainų šventė, kurioje

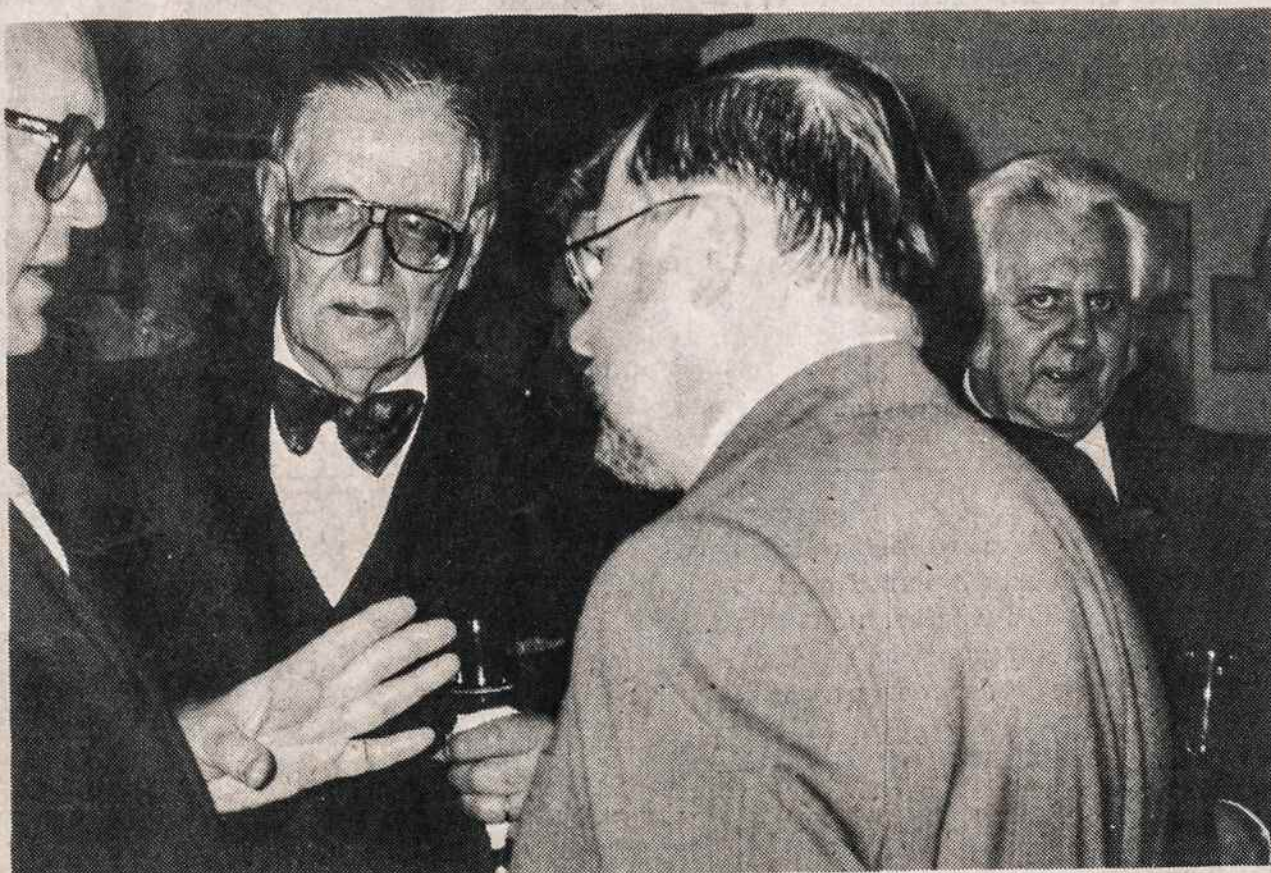
dalyvaus choras ir solistai iš Lietuvos.

Pagaliam kultūrinė Lietuvių Muzikos šventė baigiamą pokyliu Condesa del Mar restorane.

Šiame reportaže aptarėme šios šventės programingą eigą, neliesdami detalių. Apie minėtus renginius ateityje painformuosime *Darbininko* skaitytojus išsamiau ir plačiau.

Tad, kaip matome, artėja sunkios dienos mūsų kultūrininkams. Reikia pasiruošti Operai, chorams, Tautinių šokių ansambliams ir pasistengti premijas laimėti kūrėjams. Darbas be galo didelis ir labai svarbus. Šiam darbui įgyvendinti reikia daug darbo rankų, daug ryžto, aukos, sutartinės veiklos. Tad ir rengėjai kviečia visus į darbą didį.

Jurgis Janušaitis

V. Landsbergiui lankantis Lietuvos pasiuntinybėje, Washington, gruodžio 10. Iš k.: E. Derwinski — Secretary of Veteran Affairs, Anicetas Simutis — Lietuvos gen. konsulas New Yorke, V. Landsbergis, dr. T. Remeikis — JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Nuotr. A. Pakštienės

SPORTO TERMINŲ PARAŠTĖJE

Liūdna, kad laikui bėgant prastėja kalba ir sporto terminai išsivijoj spaudoje. Antai, viename Chicagos laikraštyje lapkričio ir gruodžio mėnesiais įsisuko nemažai neteiktinų žodžių ar terminų: pusfinalis, semifinalistas, golas, kompeticija, pendelių mušimas... Ten pat skaitėme, kad lietuvių krepšinio komanda "puikiai lošė", Anglijos lietuviai futbolininkai "sulošė lygiomis", o Lietuvos tinklininkai taip pat Anglijoje "pralošė prancūzams". Iki šiol buvome įpratę lošti tik kortomis, bet ne krepšinį, futbolą ar tinklinį, kur tinka: žaisti, sužaisti (ar baigti) lygiomis, pralaimėti.

Prieškariniam Kaune Lietuvių Kalbos Draugijos terminolo-

gijos sekcija (pirmininkas dr. Pranas Skardžius), drauge su Kūno Kultūros Rūmų atitinkamų sričių specialistais apsvartė svarbesnius futbol bei krepšinio terminus ir juos paskelbė viešumai. Po to Kauno spaudoje įsitvirtino baudinys (ne pende-lis), įvartis (ne golas), nuošalė (ne abzaitas), užribis (ne autas), gynikas, puolikas, žaidikas (beje, žaidėjas yra tik atsitiktinis, pvz. kur nors pajūry vasarą žaidęs krepšinį, tinklinį ar futbolą — visi, kurie pastoviai treniruojasi ir dalyvauja komandose, yra žaidikai, bet ne žaidėjai). Be to, vietoj finalo įsipilietinio žodis baigmė.

Daug teiktinų sporto terminų

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Žemaitės premija už 1990 metus paskirta prozininkui Antanui Ramonui už apsakymų rinkinį *Lapkričio saulė*. Premiją Užnėnuose gruodžio 7 jam įteikė Kelmės rajono Žemaitės kolūkio pirmininkas P. Mockus. Laureatas, taip pat rašytojai E. Ignatavičius, V. Girdzijauskas, D. Mošinskas susitiko su šio kaimo gyventojais, paskaitė naujų kūrinių. Žemaitės premija įteikta jau dvidešimt penktą kartą.

— Druskininkų miesto taryba nutarė nuo 1991 sausio 1 d. nebetransliuoti Maskvos televizijos antrosios programos. Vietoj jos kurorto gyventojai ir svečiai matys palydovinės televizijos programą ir vietines laidas.

— Šilutės-Rusnės tiltas vėl vadinamas K. Griniaus vardu.

— Vilniuje, Dailės parodų rūmuose, lapkričio 9 atidaryta foto paroda, pavadinta "Susitikimas su popiežiumi". Parodos temai parinkti Jono Pauliaus II žodžiai "Blogis nugalimas gėriu." Nuotraukų, kurių parodoje išstatyta apie 400, autorius yra Vatikano fotografas Arturas Mari. Paroda vaizduoja Šv. Tėvo keliones, susitikimus su tikinčiaisiais ir žymiais pasaulio veikėjais, audiencijas Vatikane. Parodą organizavo dvisavaitinio laikraščio *Znad Willii* leidėjai, lenkų kultūros fondacija Lietuvoje ir Dailės parodų direkcija.

— Lenkijos lietuvių visuomenės kultūros draugijos XI suvažiavimas įvyko lapkričio 24 Punske. Suvažiavimą telegrama pasveikino Lenkijos ministrų tarybos pirmininkas T. Mazoveckis. Suvažiavimas priėmė naujus draugijos įstatus, veiklos programą, išsirinko valdybą. Pirmininku išrinktas Eugenijus Petruškevičius.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisinuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Mellus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorke valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu:

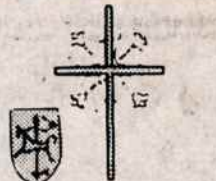
Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS 1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ. PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229

TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

K. Čerkeliūnas

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Metai nauji, o rūpesčiai seni

Nors ir kelėme šampano taures, vieni kitiems linkėjome kuo geriausių, laimingiausių Naujų metų, tačiau visiems liko didelis rūpestis: kokie tie ateinančiai metai bus? Viena aišku, kad daug kas keisis. Pasaulis išjudėjęs, nusimeta prievartos ir komunizmo jungą. Tas keitimasis procesas, prasidėjęs prieš keletą metų, eis ir toliau. Keitimasis palietė ir Lietuvą, ir daugelį kitų kraštų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu buvo prijungti prie Sovietų Sąjungos, užkariauti.

Kaip atrodo, Sovietų Sąjungos byrėjimas eis ir toliau. Kaip tai gali vystytis, niekas tiksliai nepasakys. Svečiai iš Lietuvos, visokie delegatai ir ministrai, kalbėjo apie galimą revoliuciją Sovietų Sąjungoje. Minėjo net datą, kad tai prasidės vasario mėnesį. Žiema būsianti sunki. Žiemos pradžia dar atlaikys Sovietų Sąjungą, o paskui — būsias bėdas, sumišimas ir revoliucija.

Sovietų Sąjunga ir toliau visokiais būdais spaus Lietuvą, norės nušalinti jos teisėtą būdą išrinktą ir sudarytą vyriausybę. Lietuvai tikrai bus sunkūs, kritiški metai. Lietuvai negresia bėdas. Iš seno lietuvis mokėjo gyventi su maisto atsarga. Išlaikys ir tai, kad trūksta visokiausių reikmenų ir prekių. Iš seno Lietuvos ūkininkai pasigamindavo viską, ko reikėjo žemės ūkiui. Mokės ir dabar susitvarkyti.

Bet kas bus, kai okupacinė kariuomenė apšaus valdžios įstaugas, parlamento — seimo narius suims, sukis į kalėjimą, pastatys Maskvai lojalią valdžią? Kalėjimai vėl bus pripildyti. Gali būti ir naujų trėmimų į Sibirą.

Bet nei tankai, nei kalėjimai nepalauš tautos tvirto nusistatymo — būti nepriklausomiems. Laisvės siekimas, prasidėjęs su tautiniu atgimimu, yra toks gai-

valingas, apėmęs visus žmones, kad tikrai nėra jėgos, kuri tautą sulaužytų. Ji gali daug kentėti, bet visada sakys tą patį: laisvės!

Kaip matėme, Lietuvos kelio į laisvę neparėmė Amerika, bet Lietuva laimėjo viso pasaulio simpatijas. Lietuva išgarsėjo kaip niekada, išgarsėjo kaip kultūringa respublika. Ir toliau šiais ateinančiais metais Lietuva visame pasaulyje garsės ir laimės naujas simpatijas. Tos simpatijos palaikys gyvą Lietuvos bylą ir gal ją pastūmės geru keliu į tikslą — į nepriklausomybės pripažinimą.

Dabartinė grėsmė Lietuvai sudaro daug rūpesčių visiems politikams. Jei laisvė visiems, tai ji turi būti ir Lietuvai, ir kitiems pavergtiems kraštams. Amerikos pagalba Gorbačioviui jo neišgelbės, neišgelbės Sovietų Sąjungos nuo suirutės, nuo skurdo ir bado. Išėjimas lietuviams tenka dar labiau budėti, rūpintis Lietuva. Atėjo laikas, kad kiekvienas Amerikos lietuvis kontaktuotų savo kongreso narius, senatorius. Reikia nuolat ir nuolat šaukti, šaukti. Tas mūsų klabinimas, šaukimas tikrai pasitarnaus Lietuvai. Ieškome ir kitų draugų, kad mum padėtų.

New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba buvo įdėjusi skelbimus į kitų tautų laikraščius, prašydama finansinės paramos Lietuvai. Ir rezultatas buvo greitas ir teigiamas. Pėr keletą savaičių žmonės susiuntė apie 6000 dol. Tegu tai būna pavyzdžiu kitom LB apygardom, apylinkėm. Kreipkimės į kitų tautų žmones su prašymu, kad jie skambintų prezidentui, senatui, kongresui. Kai bus didesnis triukšmas, bus greitesnis, mum palankesnis sprendimas.

(nukelta į 4 psl.)

1. Ekselencija, vakar (spalio 24) Jūs pasimatėt su Popiežium Jonu Paulium II-uojū. Ką galėtumėte papasakoti apie šį susitikimą su Šventuoju Tėvu?

Kiek kartų man teko susitikti su Šventuoju Tėvu, tiek kartų buvo nuostabūs gyvenimo momentai. Šventasis Tėvas pasveikino mus visus, grupę kardinolų, vyskupų.

Kai priėjo prie manęs, pasveikino lietuviškai, sakydamas: "Garbė Jėzui Kristui!" Atsakiau: "Per amžius, amen". Popiežius maloniai pakalbėjo apie Lietuvą, apie padėtį Lietuvoje. Paskui visi kartu pas Šventąjį Tėvą buvome pietų metu ir išbuvo daugiau negu pusantros valandos.

Daugeliu atvejų Šventasis Tėvas vis grįžo prie Lietuvos, prisiminė, kad šiuo metu vyksta derybos Maskvoje tarp tarybinės vyriausybės atstovų ir mūsų Prezidento Vytauto Landsbergio. Sako: didelis svarbus dalykas, kad jie gali kalbėtis kaip lygus su lygiu. Ir aš tą momentą pagalvojau, kad gera būtų, jei mūsų gerbiamas ir mylimas Prezidentas Vytautas Landsbergis galėtų atvykti čia, į Romą, kaip Lietuvos Vyriausybės vadovas pakalbėti apie Lietuvą, apie Lietuvos padėtį ir apie jos troškimą būti laisva, nepriklausoma.

Šventasis Tėvas prisiminė taip pat, kad dažnai jis galvoja apie

TELŠIŲ VYSK. A. VAIČIAUS ĮSPŪDŽIAI ROMOJE

— Pokalbis perduotas į Lietuvą per Vatikano radijo programą —

Lietuvą, sakė: "Tave aš pakviečiau, kad melstumei Vyskupų Sinode" ir paskui sakė: "Visą laiką norėjau, kad tu kalbėtum. Ir pirštu ne kartą rodyčiau į Tave, kad kalbėtum".

Kai pakalbėjau, nustebau, kokia didelė, palanki reakcija buvo, kai visas Vyskupų Sinodas išgirdo mano kalbą apie Lietuvą. Visi plojo, sveikino, visi labai norėjo turėti tą kalbos tekstą. Kai kurie sakė: "Pas mus dar yra tokių tikinčių, yra net kunigų, kurie susižavėję komunistine santvarka, svajoja apie komunistinį rojų. Taip gera būtų", — sakė — "kad tu galėtum jiems pakalbėti ką jūs esate išgyvenę, ką Lietuva yra iškentėjusi ir kaip ji trokšta būti laisva nuo šito komunistinio rojau".

Atsisveikindamas su Šventuoju Tėvu paprašiau: "Šventas Tėve, kuo greičiau aplankykit Lietuvą, aplankykit taip pat Žemaitiją, Žemaičių Kalvariją". Šventasis Tėvas teviškai apkabinęs, pažvelgė į mane ir sakė: "Labai, labai noriu aplankyti Lietuvą ir aplankysiu, kaip tik galėsiu, kai tik susidarys sąlygos artimiausiu laiku".

2. Kaip vertinate dabartinę padėtį Lietuvoje?

Lietuva neveltui vadinama

didvyrių žeme ir šiuo metu garsi visame pasaulyje. Ir Vyskupų Sinode tai jaučiu, visi, kai pamato užrašą, kad iš Lietuvos — sveikina ir klausia, stebisi, kaip jūs išlikote gyvi ir, kaip jūs išlaikėt laisvės troškimą ir tautinį jausmą. Ir tai mane be galo džiugina, ne be reikalo visas pasaulis apie mus taip galvoja, dėlto, kad Lietuva nusipelnusi to savo kančiomis, savo didvyrišku pasipriešinimu.

Daug kas galėjo pagalvoti — padėtis beviltiška, kad yra tokia galybė, kuri mus triuškina, bet vis tiek lietuvis nepalūžo, išlaikė savo meilę tėvynei, išlaikė meilę savo tėvų tikėjimui ir liko Lietuva gyva. Kai palyginu dabartinę padėtį Lietuvoje su kitomis pasaulio šalimis — tikrai galiu su pasididžiavimu pasakyti, kad Lietuvoje ir tautinis jausmas, ir tikėjimas yra gyvas.

Mes gal esam net geresnėje padėtyje už tas tautas, kurios buvo laisvos, ir kurios nepatyrė to komunistinio siaubo. Mano nuomone, kad ateitis Lietuvai užtikrinta ir Dievo Apvaizda, ir visas pasaulis dabar jau už Lietuvą. Su Dievu galime tikėtis laisvos, tikrai nepriklausomos Lietuvos.

3. Ar Lietuvos Vyriausybė dabar remia Katalikų Bažnyčią ir

jos veiklą?

Priekyje su Prezidentu, garbingiausiu mūsų Tautos Sūnumi Vytautu Landsbergiu, ačiū Dievui, turime labai prielankią vyriausybę, kuri, jeigu galėtų, jeigu būtų visiškai laisva nuo pašalinių jėgų, kurios mus okupuoja — tikrai, Bažnyčiai padarytų viską, kas tik įmanoma.

Ir dabar jau kunigai gali laisvai eiti į mokyklas. Telšiuose turime katalikišką vidurinę mokyklą. Pašventinau kryžius, kurie pakabinoti mokyklose ant sienų. Turėjome mokslo metų pradžioje iškilmingas pamaldas ir kada moksleiviai atžygiavo kolonomis į Telšių katedrą, tiesiog norėjosi verkti. Panašiai, kaip priverstinai žygiuodavo per spalio šventes, tai dabar laisvai moksleiviai visa žygiavo į katedrą kartu su mokytojais, nešdami rankose kryžius, kuriuos pašventinau.

4. Kokie mūsų Bažnyčios rūpesčiai žvelgiant į ateitį?

Rūpesčių turime daug. Lietuva, galima sakyti, visa ištisai katalikiška, bet trūksta kunigų. Taip esame nualinti. Daugelis kunigų buvo įkalinti, žuvo lageriuose, Sibiro platybėse, kiti net sušaudyti, kaip mūsų Telšių vyskupas Vincentas Borisevičius. Grįžusieji buvo paliegi, neilgai begyveno.

Kunigų labai mažas skaičius. Galima eiti į mokyklas, moksleiviai laukia, mokytojai tiesiog prašyte prašo, maldaute maldauja: "Ateikite į pamokas dėstyti tikybos". Ruošiamės katechetus, mokytojus, kurie katalikai, kurie nesusikompromitavę kad, jie išlaikė egzaminus galėtų dėstyti. Ir atsiranda jau daug mokytojų, kurie dėsto tikybos pamokas mokyklose.

Man atrodo, kad ateityje, kadangi netrūksta pašaukimų, Kauno tarpdiecezinė Kunigų Seminarijė ir Telšių Kunigų Seminarijė išugdysime daug gerų kunigų, pasišventusių Dievui ir Tėvynei, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčia tuos rūpesčius nugalės ir išeis į šviesų rytojū.

(nukelta į 5 psl.)

Vysk. A. Vaičius tarp jaunimo Kretingoje.

JONAS PUZINAS

23

KELIAS Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ

Dėl vokiečių statomų sąlygų prašomiems Tarybos atstovams vykti į Lietuvos Brastoje vykstančias derybas, 1918 m. sausio 9 d. Tarybos pirmininkas A. Smetona ir sekretorius P. Klimas Vokietijos pasekretoriui von Falkenhauseni raštu pareiškė savo sąlygas:

Lietuvos Taryba sutiktų 1917 m. gruodžio 11 d. nutarimo deklaruoti tik pirmąją dalį, jei gautų iš Vokietijos vyriausybės atsakymą į šiuos klausimus: 1. kada ir kuriomis sąlygomis bus perduotas krašto valdymas Lietuvos Tarybai? 2. Kada bus iš Lietuvos atitraukta okupacinė kariuomenė ir kada bus duota galimybė organizuoti Lietuvos miliciją? 3. Ar bus ir kada bus Vokietijos vyriausybės pripažinta Lietuvos valstybės nepriklausomybė? (P. Klimas, Werdegang, p. 111).

Atsakymo į iškeltus klausimus nesusilaukta, todėl Tarybos atstovai ir negalėjo dalyvauti Lietuvos Brastos derybose. Be abejo, vokiečiams nebuvo priimtinas 1918 m. sausio 8 d. pakeistas Tarybos nutarimas. Iš vokiečių pusės prasidėjo spaudimas. 1918 m. sausio 9 d. įvykusiame bendrame Lietuvos Tarybos posėdyje su vokiečiais paaikšėjo, kad Tarybą tenorima laikyti patariamoju organu ūkiniams krašto reikalams.

Taryba ir toliau kietai laikėsi Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo ir valdžios perdavimo jai reikalu. Besiruošiant Tarybos delegacijai vykti į Berlyną, 1918 m. sausio 14-15 d. Lietuvos Tarybos posėdžiuose priimta ši rezoliucija:

Paskelbus Lietuvos Tarybai Lietuvos nepriklausomybę, visas krašto valdymas pereina į Lietuvos Tarybos rankas. Terminą, kada atskiros krašto reikalų sritys turi būti atiduotos Lietuvos Tarybai, nustato Lietuvos Taryba. Ypatingos dikasterijos, be kurių vokiečių valdžia negalėtų apseiti dėl savo kariuomenės reikalų, kaip susisiekimų irankiai, gali būti Tarybai ir vėliau įteikti, sudarius dėl jų su Taryba ypatingą sutartį, bet ne vėliau, kaip išvedant iš Lietuvos vokiečių kariuomenę. Kurios valdymo šakos jau šiandien gali pereiti į Lietuvos Tarybos rankas, yra įgaliota pasakyti atsakomai Vokietijos valdžiai Tarybos delegacija (Zenonas Ivinskis, Lietuvos politinė būklė 1918 metų pradžioje ir Vasario 16-tos d. aktas. — Židinys, 1939, nr. 2, p. 197-198).

Priėmusi tą rezoliuciją, Lietuvos Taryba sausio 17 dieną nutarė išsiaiškinti su Vokietijos vyriausybe, ar ji sutinkanti Lietuvą pripažinti nepriklausoma, perduoti valdžią Tarybai ir išvesti iš Lietuvos savo kariuomenę. Berlynan nuvykusi delegacija (A. Smetona, St. Narutavičius, J. Smilgevičius, St. Kairys ir kun. J. Staugaitis) negavo patenkinamo atsakymo nei vienu klausimu. Užsienių reikalų ministerijos atstovas Nadolny žodžiu ir paskui laišku dr. J. Šauliui sausio 27 d. pareiškė, kad kaizerinė Vokietijos vyriausybė pripažins Lietuvos valstybės nepriklausomybę tik pagal 1917 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Tarybos nutarimų abidvi dalis, atseit, su konvencijomis su Vokietija (P. Klimas, Werde-

gang, p. 113).

Grįžus delegacijai iš Berlyno, Lietuvos Taryboje įvyko skilimas: 12 jos narių pasisakė už 1917 m. gruodžio 11 d. nutarimą su tam tikromis pataisomis, 5 balsavo prieš (M. Biržiška, St. Kairys, St. Narutavičius, A. Stulginskis ir J. Vileišis) ir 3 susilaikė (kun. J. Staugaitis, J. Smilgevičius ir J. Vailokaitis). Po to St. Kairys, St. Narutavičius, J. Vileišis, o kitą dieną ir M. Biržiška, iš Tarybos pasitraukė. Atsistatydino ir A. Smetona iš pirmininko pareigų. Vokiečiai tik 12 žmonių nutarimu nebuvo patenkinti. Be to, tuo metu netrūkus deryboms Lietuvos Brastoje, vokiečiai ėmė ruošti ofensyvą visu Rytų frontu. Ir dabar Lietuvos klausimo sprendimas priklausė jau nebe nuo Lietuvos Tarybos vienokio ar kitokio nusistatymo, bet nuo ofensyvų sėkmės.

VASARIO 16 D. AKTO PASKELBIMAS IR TOLIMESNI RŪPESČIAI

Pagaliau J. Šaulio ir P. Klimo pastangomis pavyko susigrąžinti Tarybon keturius pasitraukusius ir susitarti dėl visiems priimtino nepriklausomybės skelbimo teksto. Ir vasario 16 d. visa Lietuvos Taryba paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo aktą. Tai buvo istorinis tautinės vienybės aktas, kurio tekstas yra šis:

NUTARIMAS

LIETUVOS TARYBA SAVO POSEDYJE VASARIO 16 D. 1918 M. VIENU BALSU NUTARĖ KREIPTIS Į RUSIJOS, VOKIETIJOS IR KITŲ VALSTYBIŲ VYRIAUSYBES ŠIUO PAREIŠKIMU:

(Bus daugiau)

ILGAS KELIAS IŠ RAUDONŪJŲ MIGLŲ

— Pasikalbėjimas su poete iš Lietuvos MARYTE KONTRIMAITĖ —

Dviejų eilėraščių rinkinių autorė ir iš armėnų ir kitų kalbų vertėja, poetė Marytė Kontrimaitė buvo atvykusi į Ameriką ir gruodžio 2 Los Angeles dalyvavo Lietuvių Fronto bičiulių organizuotame 25-jame literatūros vakare. Su poete kalbėjosi Juozas Kojelis.

Atėjote į šį pasaulį po karo, kai didysis tautos egzodas mases lietuvių buvo išvedęs iš Lietuvos į svetimus kraštus.

— Egzodas išvedė į Vakarus, bet dar didesnes mases trėmimai išgabeno į Rytus. Tose masėse buvau ir aš, turėdama 2 metukus.

Ar Amerikon atvykote pirmą kartą?

— Tai pirmas mano iškeliavimas už sovietinės sienos.

Ar jaučiatės atvykusi pas lietuvius, panašius į save, ar gerokai skirtingus?

— Atvykau, pasirodė sutikti didelius skirtumus, bet buvo labai malonu, kad radau kažką, kas buvo labai artima. Pirmiausia gimines, kuriuos pažinau iš tolo, paskui tie vardai, kuriuos šiek tiek žinojau, o paskui tuos, kuriuos girdėjau iškeiktus. Ypač patinka šitie mane domino.

Nuo vaikų darželio iki universiteto diplomu jus veikė prievartinė komunistinė ideologija, socialinis gyvenimo būdas ir politinė santvarka. Ar jautėtės gyvenimą augi ir bręsti normaliose sąlygose?

— Aš nelankiau darželio. Mano darželis buvo Sibiro namai. Kai visa šeima dirbo ar mokėsi, palikdavo mane uždare namuose.

Matyt, iš prigimties mėgau laisvę. Dar Lietuvoje iš namų pabėgau, būdama gal pusantrų metų. Padariau "ekskursiją" pas kaimynus. Bandžiau iš Sibiro pėsčia pareiti į Lietuvą. Grįžusi Lietuvoje, būdama 11 metų, bandžiau patekti į archeologinius kasinėjimus Viduržemio jūros pakrantėse. Bet nuėjau netoli — iš Žemaičių Kalvarijos iki Telšių. Buvau nestandartinis vaikas. Aplinka buvo nenormali. Iš Sibiro grįžau Lietuvoje 8 metų be tėvų. Ketverius metus gyvenau pas giminaičius, kurie galėjo patenkinti tik mano kūno poreikius. Pati griebiausi skaitymo.

Bet paskui studijavote. Ar jautėte, kad gyvenate normalų gyvenimą?

— Pirmiausia, nereikėjo jausti. Kai studijavau, aš jau daug žinojau. Galiu prisipažinti iš karto: nepaisant, kad buvau tremtinių vaikas, tačiau šiek tiek chruščioviškai ružavai buvau įtikėjusi į gražią komunistinę ateitį. Mes nematėme jokios ki-

tos ideologijos, tik šitą — nenormalią, iškreiptą. Ir mes, paugliai, kurie anksti pradėjome mąstyti, tai supratome. Pradėjome matyti labai keistų ir nenormalių reiškinių apie save. Bet tada mums pradėjo kalbėti, kad tai Stalino politikos klaidos. Dabar viskas bus taisoma, ir eisime į šviesią, gražią ateitį. Paugliui svarbu, kad gali ką nors pozityviai priimti.

Kada sąmoningai pradėjote abejoti komunistinėmis dogmomis?

— Aš pradėjau abejoti gan anksti, mat šalia oficialiosios ideologijos anksti susidūriau su kitais veiksniais — literatūra ir įvykiais pasaulyje. Tėvai iš Sibiro grįžo, kai aš buvau 11 metų. Jau tada buvau perskačiusi visą mokyklos biblioteką ir beveik visą Žemaičių Kalvarijos miesto biblioteką. Buvau paliesta ir katalikiškos ideologijos, nors ir iš primityvaus lygio knygų, gautų iš miestelio davatėlių. *Logos, Kosmos*, Maceina nebuvo prieinami. Iš antros pusės veikė ideologinis jovalas, teikiamas spaudoje ir mokykloje.

Vėliau priėjau prie literatūros klasikų, kurie ieškančiam protui gali tapti litmus popierėliu. Aš mažiau, kodėl gan anksti mes buvome mokomi kritikuoti klasikus, jų skelbiamus humanistinius idealus. Mums buvo kalama į galvą, kad 19 a. rašytojai nesuprato marksizmo, neįvertino proletariato diktatūros, o ir senovės graikai nesiorientavę humanistiniuose idealuose, vergus laikydami nežmonėmis.

Anose sąlygose nebuvo lengva daryti sprendimus. O gal, galvojome, reikalai gerės, ir Stalino klaidos bus ištaisytos ir komunistinis humanizmas pasirodys pranašesnis. Bet iš antros pusės komunistiniai klasikų kritikai aki-vaizdžiai buvo kvaili, o klasikų idėjos viliojo. Jei tada dar ir neatmetėme komunizmo, bet rimtai ėmėme juo abejoti.

Be literatūros, sakėte, susiorientuoti padėjo įvykiai pasaulyje. Kurie?

— Aš asmeniškai mirtingi smūgi gavau 1968, kai per radiją išgirdau, kad "mūsų kariuomenė" įžengė į Čekoslovakiją. Buvau tiesiog fiziškai sukręsta. Buvo baisus įspūdis. Su tėveliu prisivilome prie radijo aparato ir klausėmės "balsų". Iš jų sužinojome, kad viso pasaulio komunistų partijos prakeikia Sovietų Sąjungą. Buvo sukręsta dalis ir mūsų tikrųjų komunistų. Aš tada buvau komjaunuolė, bet išėjusi iš komjaunuoliško idealizmo. Skelbiami komunistiniai idealai atrodė gražūs, o aukštesnio lygio krikščioniškosios ideologijos nebuvo me paliesti. Aš iš prigimties bu-

vau kraštutinumų vaikas.

Kas nori, tegu meta akmenį, bet vidurinės mokyklos 10-je klasėje buvau mokyklos komjaunimo sekretorė. Tačiau paragavus partijos auklėjimo, puikiai supratau visą veidmainystę. Po metų iš tų pareigų įvairiais pretekstais pasitraukiau ir universitete į komjaunimo veiklą nebesitraukiau. Atlaikiau spaudimą stoti į partiją, kai jau buvau Rašytojų sąjungoje.

Kokia buvo šeimos įtaka ideologiniame apsisprendime?

— Kaip minėjau, grįžus iš Sibiro kurį laiką gyvenau be tėvų. Jie buvo likę ten. Kai vėl suėjome į krūvą, tėvai sąmoningos įtakos daryti vengė. Tik mama nekentė komunistų ir juos baisiai keikė. Ji buvo mokytoja ir gera pedagogė, tik namuose ji man atrodė per daug kategoriška ir pikta, ir būdavo sunku patikėti, kad ji teisi. Tik vėliau pamaciau, kad ji buvo tikrai teisi.

Kada išgirdote apie išsivijimą?

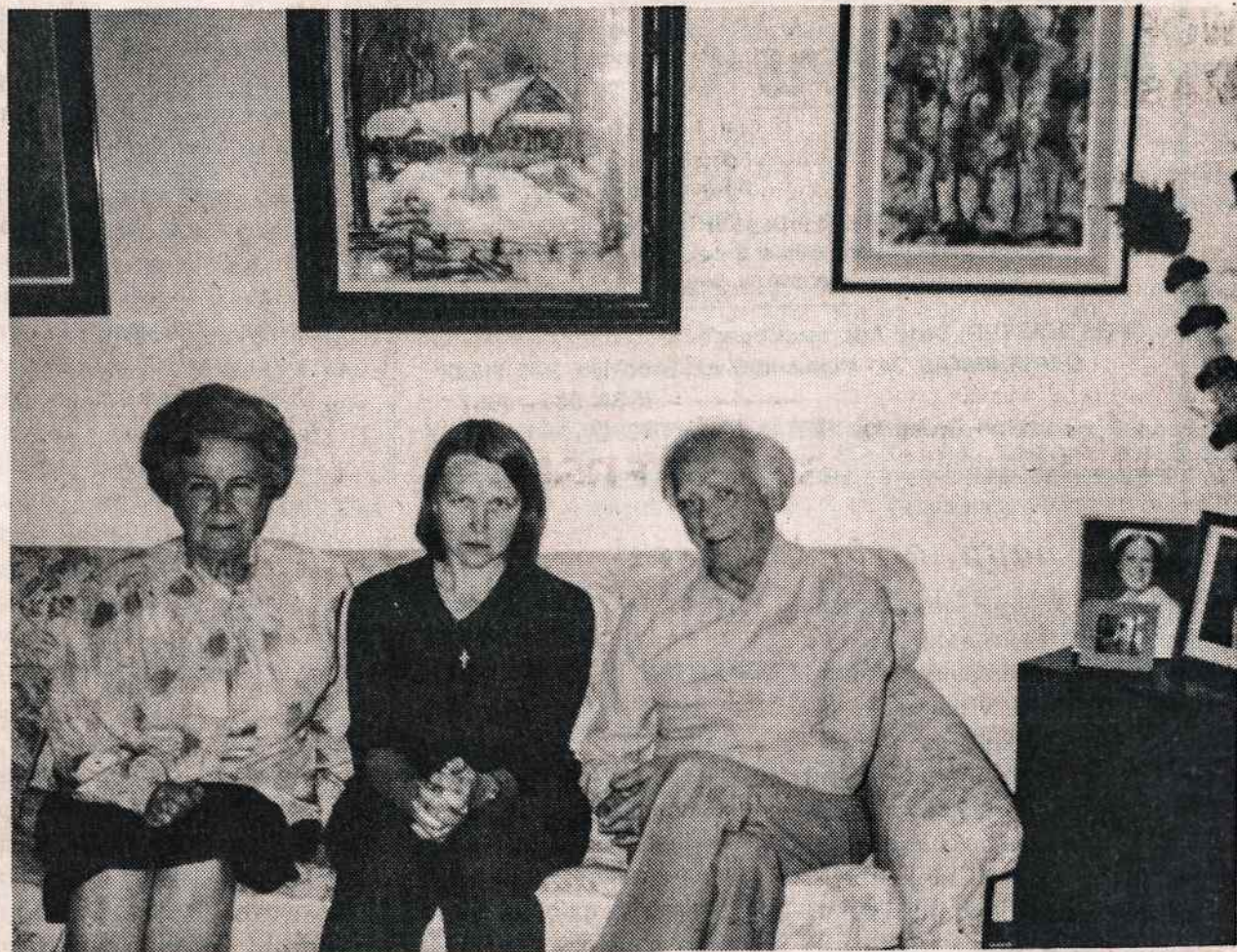
— Tokios ribos nėra, nes apie išsivijimą žinojau visą laiką. Mūsų namuose buvo klausomasi "balsų". Apie išsivijimą kalbėjo ir oficialioji spauda. Ideologinė ataka prieš išsivijusiuosius buvairaus lygio. Kuri taikoma buviesiems, buvo primityvi — išsivijimą tik keikė. Mąstantiems buvo skirtinga: išsivijusių tarpe esą ir dorų žmonių, tik suklydusių. Jie pilni neapykantos Lietuvai, nes nukentėję nuo stalinizmo. Todėl jie negalį būti objektyvūs. (Tokį pat "neobjektyvumą" argumentą prieš politiška aktyvią išsivijusių dalį naudoja ir mūsų vadinamieji kai kurie "liberalai" — J.K.).

Nuo kada supratote, kad išsivijoje vyksta gyvas tautinis judėjimas ir kultūrinė veikla, kad rašytojai rašo ir leidžia knygas, išsina laikraščiai ir žurnalai, kad vyksta literatūros vakarai, skiriamos premijos?

— Ilgainiui mus pasiekdavo daugiau informacijos. Nors negalėjau prieiti prie išsivijusių specfondų, bet buvau šiek tiek lituanistė ir gaudavau pamatyti išsivijos literatūros. Pvz., kad ir tas pats iškeiktas Brazdžionis — kai gavau perskaityti jo "Per pasaulį keliauja žmogus", "Neregio elegija" ir kitus eilėraščius, grįžo sąmonėn Sibiro vaikystė ir mamos deklamuojamos jo eilės. Tada nežinojau autorios pavardės, dabar jau susižavėjau Brazdžioniu. Maironis ir Brazdžionis buvo mamos poetai, kurių eilėraščius ji mokėjo mintinai ir deklamavo. Jų knygų neturėjo.

Ar jūsų ausis pasiekdavo žinios, kad išsivija veikia ir politiška?

— Pasiekdavo. Politinius veikėjus minėjo oficialioji spauda.

Poetė iš Lietuvos Marytė Kontrimaitė (viduryje) su Darbininko korespondentu Juozu Kojeliu ir jo žmona Elena. Nuotr. Raimondos Kontrimienės

Žinoma pikta. Žinių ateidavo ir per "balsus". Vienas tų "balsų" buvo Raila. Išgirdavau tai, ko nežinojau. Kai mūsų spauda juos kritikuodavo, pradžioje manydavau, kad tiesa kažkur per vidurį. Vėliau ėmiau suprasti, kad tiesa ne mūsų pusėje.

Ar mokyklose kokių nors būdų išsivija būdavo paminima, pvz., rašytojai?

— Vidurinėse gal tik atsitikti, bet universitete tai jau daugiau. Pvz., mano profesorius Jurgis Lebedys savo studentams išsivijos literatūros kartais ką tyliai pakišdavo. Tai nepakartojamas mūsų profesorius. Dvidešimt metų, kai jo nebėra. Sunku su tuo sutikti. Jis darė daug gero, mus gynė, kaip galėjo.

Lietuvių literatūrą Lietuvoje gan stipriai yra palietęs ezopinis kalbos charakteris. Išsivijos skaitytojui ne tik poezija, bet ir proza ne visada pilnai įkandama.

— Mes aukštai iškėlėme metaforos žanrą, rašydami užuominomis, prasmę įkišdami tarp eilučių.

Ar nesirodo tendencijų iš tokios kalbos išsivaduoti?

— Ar būtina visai išsivaduoti? Nebūtina visai, bet kad nebūtų per daug perkrauta.

— Anksčiau tai buvo literatūrai pliusas. Ištobulėjo poezija. Poetai išmoko rašyti labai glaustai ir pasakyti, kas reikia. Dabar atsirado gan daug dekoratyvinės poezijos, pūstelėjo plokščio rašymo srautas.

Lietuvos inteligentija, taip pat rašytojai, įsivėlė į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbą. "Tapome ciceronais", prieš trejetą metų New York Times korespondentui pasakė Sigita Geda. Populiariai kalbant, į politiką. Ar dėl to nenukentėjo Lietuvoje literatūrinė kūryba?

— Originali leidyba sumažėjo, ypač kad nepasitvirtino "stalininė" literatūra. Pasirodo daug

perspausdintų knygų ne tik išsivijos rašytojų, bet ir prieškarinės literatūros. Visi griebiamie tai, kas anksčiau buvo draudžiama. Jei Bernardo Brazdžionio *Poezijos pilnatis* būtų išėjusi didesniu tiražu, būtų būvisi išpirkta. Dabar išeis Pūkelevičiūtės *Aštuoni lapai*. Tikrai išgrobs. Sustosim į eilę. Greitai išpirko Bradūno, Nagio rinkinius. Labai gerai, kad išsivijų kūryba grįžta Lietuvon, bet kiek nukentėjo Lietuvos rašytojai. Su savo knygų spausdinimu jie stovi eilėje. Tokiais dideliais tiražais mūsų autorių knygų nespausdina, nes jų tiek neišpirks. Atsirado komercinis principas.

Anksčiau buvo ideologinis principas. Mieželaičio knygų tiražai irgi buvo didžiuliai. Taip pat turbūt Baltušio?

Baltušis, nieko nepadarysi, turi Dievo duotą talentą. Dabar pradeda jį apkasti ... purvu.

Išsivijos Lietuvių Fronto bičiuliai paskelbė konkursą viso pasaulio lietuviams rašytojams parašyti rezistencinio pobūdžio romaną. Vertinimo komisijos sudaromos Lietuvoje ir užsienyje. Ar toks konkursas paveiks į literatūrą suartėjimą?

— Aš pati romanų nerašau. Bet mes turime labai gerų beletristų, k. t. Aputį, Granauską ir eilę kitų. Jie bus stiprūs varžovai išsivijos rašytojams. Gi dėl suartėjimo, aš manau, kad reikėtų labiau akcentuoti ir literatūros ir aplamai išsivijos ir Lietuvos dvasinę vienybę.

Man liūdna, kad daug lietuvių čia taps genetinė trąša Amerikai, kuri ir taip yra turtinga. Mūsų tauta genetiniu atžvilgiu labai nuskurdusi. Aktyviausieji išbėgo, kitus išgalabijo ar ištrėmė. Kurie išliko, ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai išsekę. Tautą siaubia alkoholizmas. Tai "didžiojo brolio" dovana.

Prof. Mykolas Biržiška, kadaise lygindamas pabėgėlius su li-

— Kauno spaudos kioskuose pasirodė naujas laikraštis rusų kalba Kaunaskj vestnik, kurio steigėjai yra grupė rusų inteligentų, remiančių Lietuvos nepriklausomybę ir buriančių savo tautiečius į Kauno miesto rusų kultūros bendruomenę. Taip rašo Eltos korespondentas Henrikas Labanas.

— Panevėžyje įvyko Aukštaitijos krašte gyvenančių spaudos draudimo laikotarpio knygnešių anūkų ir proanūkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo gausūs lietuviškojo žodžio platintojų ainiai.

kusiais Lietuvoje, pasakė, kad herojus liko Lietuvoje. Gal tauta Lietuvoje genetiniu atžvilgiu ir nėra taip nuskurdusi?

— Herojai dažniausiai žūsta arba nepalieka palikuonių. Daugybė herojų, kurie buvo likę Lietuvoje, žuvo. Paimkime Juozą Daumantą-Lukšą. Jis čia nepaliko, grįžo ir žuvo. Jei būtų palikęs, būtų buvęs ne tas. Jei Landsbergis-Zemkalis, bėgdamas iš Lietuvos, būtų išsivežęs ir sūnų Vytautą, gal jie nebūtų grįžę. Tėvas grįžo, o sūnus tikrai herojiškai kovoja dėl Lietuvos laisvės.

Poete Marytė, pabuvojote tarp Kalifornijos lietuvių ir beint šiek tiek pajutote Amerikos lietuvių pulsą...

— Taip, čia turėjau nemažą asmeniškų kontaktų, o platųjį Amerikos lietuvių gyvenimą sekiau spaudoje. Skaičiau *Atidus, Ateitį, Darbininką, Draugą, I Laisvę, Metmenis*.

Ar nepagalvojate, kaip išsivija geriausiai galėtų panaudoti savo intelektualinius ir medžiaginius resursus, kad efektingiau padėtų besilaivančiam Lietuvai?

— Gal iš savo kuklios patirties ir nedrįsčiau duoti autoritetingų patarimų. Per mažai čionykštį gyvenimą pažinau. Gyvenau net tolokai nuo Los Angeles. Man buvo tam tikros atostogos. Greitomis siūlyčiau stimuliuoti porą dalykų. Viena, siekiant tampsenių ryšių su Lietuva, reiktų, kad daugiau užsienio lietuvių jaunimo vyktų Lietuvon tobulintis lietuvių kalboje; taip pat organizuoti bendrus renginius, vykdyti bendrus projektus. Išsivija galėtų parūpinti stipendijų. Esu informuota, kad fondai Lietuvai yra sukaupę milijonines sumas. Atėjo laikas tas sumas pajudinti.

Antra, labai svarbu, kad šioje del laisvės stadijoje tautos išrinkta Lietuvos valdžia ir vieninga išsivijos politinė vadovybė (jei tokia yra? — J.K.) aptartų bendrą strategiją ir vykdytų suderintą akciją.

Eitynės Vilniuje minint Lietuvos kariuomenės dieną 1990 lapkričio 23. Nuotr. Viktoro KAPOČIAUS

Metai nauji, o rūpesčiai seni

(atkelta iš 3 psl.)

Būkime visai labiau organizuoti, labiau susipratę, susidrausmingę, nes iš mūsų reikalaus didesnių aukų, greitų sprendimų, didelių žygių. Turime ištesėti visa tai Lietuvos labui.

Būdami lojalūs šio krašto gyventojai, turime rūpintis ir krašto geresne ateitimi. Tik galinga ir turtinga Amerika išves pasaulį į taiką ir ramybę. Prie šito žygio turime prisidėti visi.

Remkime savo fondus — Lietuvių Fondą, Tautos Fondą, kad būtų sutelkta kuo daugiau kapi-

talo Lietuvos reikalams. Remkime lietuvišką spaudą ir lietuviškąją įvairią kūrybą. Tik per lietuviškos kultūros ir kūrybos puoselėjimą išliksime lietuviškas ir įprasminsime savo gyvenimą.

Remkime Bažnyčią, Religinę Šalpą, remkime ir išlaikykime lietuviškas mokyklas, savas parapijas.

Su didele drąsa, prašydami Dievulio palaimos, pasitikime Naujus metus. Tegū jie būna visiems geresni, o ypač Lietuvai ir kitiems į laisvę žengiantiems kraštams.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

WORCESTER, MASS.

Puikus koncertas Maironio Parke

Marijos Nekalto Prasadėjimo vienuolijos Putname seselių rėmėjai, kartu su seselėmis Maironio Parke rugsėjo 16 surengė puikų koncertą ir vaišes.

Svečius pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. A. Garsienė. Programai vadovavo B. Miliuškaitė-Harris.

Vakaro meninę programą atliko solistė Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė — sopranas, Yu Xing Li — tenoras, jaunas kinietis studentas iš Bostono konservatorijos, Verutė Bizinkauskaitė-Cote. Akomponavo Bradley Pennington.

Pirmoje dalyje solistė M. Bizinkauskaitė padainavo aštunią (Šimkaus, Siniaus, Lehar ir partizanų) dainas, o taip pat duktą su savo seserim Verute.

Antrą koncerto dalį pradėjo solistas Yu Xing Li su Pergolesi ir Tosti dainomis. Toliau solistė M. Bizinkauskaitė padainavo arijų iš Dvorak *Rusalka* ir Puccini *La Bohème* operų. Sulaukta M. Bizinkauskaitės ir Yu Xing Li dueto iš Puccini *La Bohème*, o programos pabaigoje kito dueto iš Puccini *Madama Butterfly*. Svečias solistas taip pat dar padainavo keletą kūrinių.

Publika šio koncerto programa ir jos puikū atlikimu buvo nepaprastai stūžavėta — nesibaigė gausūs plojimai, o T. Miliuškaitė solistas ir akomponuotoja apdovanojo gėlėmis. Šis koncertas ilgam paliks labai malonius prisiminimus ji girdėjusiems.

Invokaciją prieš vaišes sukalbėjo seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras. Rėmėjos ir jų tartininkės, vadovaujamos pirm. A. Garsienės, paruošė vaišes.

Seselė Oliveta padėjo visiems, džiaugėsi gražia Worcesterio rėmėjų veikla. Ypatį dėkojo Maironio Parke pirm. K. Adomavičiui ir visai vadovybei. Kalbėjo ir pirm. A. Adomavičius.

Seselių rėmėjų pirm. A. Garsienė ir valdyba dėkojo Lietuvų Labdaros dr-jos pirm. K. Adomavičiui, vicepirm. A. Glodui ir visai vadovybei už leidimą nemokamai naudotis šia puošnia sale, už visas kitas dovanas. Padėkos nusipelnė visos tartininkės: dirbusios virtuvėje ir paruošusios vaišes, patarnavusios prie stalų, platinusios bilietus. Neapsieita ir be vyrų pagalbos.

Padėka abiejų lietuvių parapijų klebonams: kun. V. Paruliu, MIC, ir kun. A. Volungui, bei radijo programos "Aušra" vedėjui inž. E. Meilui už renginio garsinimus.

Žvelgiame į ateitį su viltimi ir pasitikėjimu, kad rėmėjų skyrius mūsų parapijoje egzistuos ir toliau taip gražiai, kaip iki šiol, nes

šių metų pavasarį rėmėjų eiles padidino naujos, energingos narės.

Baigiant rašyti šias eilutes, gautas pranešimas, kad mirė solisčių Marytės ir Verutės Bizinkauskaičių tėvelis dr. P. Bizinkauskas. Seselių rėmėjų skyrius reiškia užuojautą.

J.M.

ST. PETERSBURG FLA.

Lietuvos kariuomenės šventė

Lietuvos Kariuomenės įkūrimo sukakties minėjimas, kaip ir visada rengiamas Romo Kalantos šaulių kuopos, šiais metais pradėtas minėti lapkričio 18 Holy Name parapijos bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Mišias už žuvusius Lietuvos karius ir partizanus laikė kun. Vytautas Zakaras.

Lapkričio 20 3 val. popiet įvyko minėjimas lietuvių klubo salėje, dalyvaujant apie 300 žmonių. Po himnų, kuopos pirm. Antanas Gudonis pasveikino susirinkusiuosius ir pakvietė karj-savanorį Vladą Daukantą uždegti simbolinę žvakutę. Kun. Jonui Gasiūniui atlikus maldos pobūdžio invokaciją, prisiminti mirusieji šauliai, kariai ir partizanai.

Paskaitininkas iš Daytona Beach rašytojas Andrius Miromas apibūdino Lietuvos kariuomenės kūrimo istoriją ir kovas su priešais, atkuriant Lietuvos Valstybę po Lietuvos Tarybos akto paskelbimo 1918. Be Lietuvos savanorių ir kariuomenės nebūtų buvę nepriklausomos Lietuvos valstybės. Paskaitininkas palygino dabartinę Lietuvos laisvės pastangų panašumą į anuos laikus.

Meninę programą dalį atliko naujai persiorganizuavęs dvylukos vyrų vienetas, vadovaujant muz. Aloyzui Jurgučiu. Padainavo 5 dainas; solistė Ona Armonienė dainavo solo ir duetą su Aleksu Kusinsku. Sceną dekoravo Vytautas Gružas.

Šio minėjimo proga pirm. A. Gudonis įteikė Šaulių s-gos atsiųstus Šaulių žvaigždės medalius: Onai Kreivėnienei, Juozui Kalėdai, Jonui Purlui, Stasiui Kreivėnui, o Šaulių Žvaigždės ordiną — Jonui Švedui. Palangos jūrų šaulių kuopos pirm. Alfonsas Šukys įteikė Jūrų Žvaigždės ordiną Broniui Zabukui. Taures už geriausiai atliktą šaudymo praktiką, pagal surinktus taškus, gavo Vladas Gedminas, Alfonsas Kraujalis ir Edmuntas Bazėnas.

Užbaigta vaišėmis Elenos Jurkynienės ir Onos Kreivėnienės rūpesčiu paruošta kava ir saldžiais kepsniais.

Julia N.

TELŠIŲ VYSK. A. VAIČIAUS ĮSPŪDŽIAI ROMOJE

(atkelta iš 3 psl.)

5. Sinodo darbai artėja prie galo. Ryšium su tuo, ką galėtumėte pasakyti?

Kai vykau į Sinodą, galvojau, kaip išversiu visą mėnesį, žemaitis, tokiam karštame krašte, Romoje. Bet, ačiū Dievui, jaučiausi kaip "devintame danguje". Kasdien su vyskupais ir kardinolais, ypač šventojo Tėvo dalyvavimas, tiesiog mane visą laiką hipnotizavo, jaučiausi, kad praėjau didelę gyvenimo mokyklą, labai reikšmingas rekolekcijas.

Šventajam Tėvui vadovaujant

visi sutartinai, visi vieningai sprendė klausimus apie kunigų formavimą, apie ateities Katalikų Bažnyčią. Baigiasi tas Vyskupu Sinodas ir aš esu laimingas. Dėkoju Dievui, dėkoju Šventajam Tėvui, kad galėjau dalyvauti kartu.

Baigiasi spalio mėnuo, ir aš žinau, kad ne tik mano Tėvynėj Lietuvoje, ne tik gimtojoje Žemaitijoje, bet visur, kur tik yra katalikų lietuvių — buvo kalbamas rožančius. Seniau taip būdavo, kad lietuvis net kelionėje būdamas, iš darbo sunkaus į namus grįždamas nepamiršdavo sukalbėti rožančius.

Spalis baigiasi. Norėtusi broliams lietuviams pasakyti: nors

Nežinomo Kareivio perlaidojimo išklmės Kaune 1990 lapkričio 23. Prieky kun. A. Svarinskas. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

BALFO VEIKLA PHILADELPHIJOJE

Philadelphijos Balfio valdyba, vadovaujama ilgamečio pirmininko Felikso Andriūno, ir šiemet vykdė šalpos darbą pagal jau senokai nusistovėjusią tradiciją: laiškais pravedė aukų rinkliavą ir šią akciją užbaigė lapkričio 11-ąją tradiciniame Padėkos diena, skirta Balfio aukotojų pagerbimui.

Patičioje Philadelphijos Balfio valdyboje buvo manoma, jog šiemet, kai visos centrinės organizacijos prašo gausnių aukų Lietuvos pagalbai, bus sunkiau su Balfio rinkliava, tačiau Philadelphijoje aukos Balfiui nesumažėjo: auka Balfiui, atrodo, čia tapo pilietine pareiga. Labai daug reikiama ir įgyvendinta galimybė dirbantiesiems savo auką Balfiui atiduoti per United Way savo darbovietėse. Šią galimybę čia išrūpino vietos Balfio skyriaus piramininkas F. Andriūnas, kurio sudaryta valdyba nuosirdžiai ir darniai savo pareigą atlieka.

Be aukų rinkliavos, šiemet netikėtai atsirado, jau šiai rinkliavai bevykstant, pora reikalų, susijusių su pagalba tautiečiams. Jau bebaigiant tradicinį Balfio vaju, spaudoje pasirodė žinia apie Religinės Šalpos kun. Pugevičiaus vadovaujamos įstaigos organizuojamą šilto aprangos bei batų Lietuvos vargingiesiems senesnio amžiaus žmonėms ir vaikučiams kalėdinę siuntą. Vietos Balfio valdyba skubomis ėmėsi tos aprangos rinkimo akcijos. Pasisėkė: net du sunkvežimėlius pakrovė. Vieną nuvairavo savuoju Algis Rukšys, o antrąjį valdybos narys Povilas Šidlauskas, pasiskolins iš Stasio Karaškos. Jiems buvo nuosirdžiai padėkota. O iš Religinės Šalpos įstaigos Rasa Razgaitienė su nusistebėjimu skambino, dėkodama už tokią gausią paramą Lietuvos vargstantiems.

Kaip jau minėta, Padėkos diena vyko lapkričio 11 d. Ji prasidėjo Mišiomis Šv. Andriejaus

baigiasi spalio mėnuo, skirtas Švenčiausios Mergelės Marijos garbei, nepamirškim savo dangiškos Motinos.

Lietuva yra Marijos žemė ir ji tokią turi būti. Tegul Lietuva ir toliau būna Kryžių Šalis, Rūpintojėlių Šalis ir Marijos Žemė. Išlaikykim pamaldumą į Dievo Motiną, meilę Kryžiui, meilę kančiai, pasišventimui — ir mes išsaugosim gyvą tikėjimą, išsaugosim gyvą Lietuvą.

6. Atsisveikindamas su Roma, ką norėtumėte pasakyti?

Ateidavom, kaip į savo namus ir visados taip mieliai mums priimdavot. Noriu tarti Jums nuosirdžiausią Ačiū už tą didelį darbą, už pasišventimą, kurį Jūs rodoj Lietuvai.

bažnyčioje. Mišias aukojo ir die-nai pritaikytą pamokslą pasakė kun. kleb. K. Sakalauskas, gražiomis mintimis paryškindamas gailestingumo bei šalpos darbus.

Tuoju po Mišijų parapijos salėje pirm. F. Andriūnas trumpu žodžiu paminėjo šios dienos reikšmę ir supažindino su viešnia iš Lietuvos — filologe A. Dabravolskiene-Meškauskiene, kuri tarė ilgesnį žodį tema "Moters akimis į gimtąjį kraštą". Prelegentės sklandi ir vaizdi kalba bei gilios patriotinės mintys klausytojus jungė į prasmingą susimąstymą.

Po to scenon įžengė gražus būrys (berods 11) liuanistinės šeštadieninės Vinco Krėvės mokyklos mokinų, nešančių žvaku-tes, apsirėdžiusių tautiniais drabužiais. Juos įlydėjo suaugusieji, dalyvaujantieji viešnios iš Lietuvos mokytojos V. Musteikienės parašytame montaže "Žvakelių šviesoje, skausme ir dainoje bunda Lietuva". Viešnia ir pati dalyvavo turinio perteikime, atlikdama pagrindinę rolę, jungdama montažo eiga į pasi-grožetiną bei prasmingą vaizdą.

Ypatį ryškų duoklę atidavė irgi svečias iš Lietuvos Šiaulių teatro aktorius J. Šimkus, profesionaliai rečitavęs rinktinę patriotinę kūrybą. Prie jo gražiai derinosi ir liuanistinės mokyklos mokytojos-advokatė Onutė Valaškaitė-Levinienė ir Estera Bendžiūtė-Waskavsky su savo šaunia dukrele. Estera yra ilgalaikė tautinių šokių mokytoja.

Visą sceninį vyksmą nepaprastai praturtino profesionalai muzikai — kompozitorius Kasinskas ir smuikininkė Brigita Kasinskienė—Pumpolytė. Šiemet ji yra ir šeštadieninės mokyklos vedėja.

Po pirmininko padėkos žodžio, scenoje esantiems vaikučiam buvo įteikta po krepšėlį saldinių, o kitiems programos dalyviams — gėlės. Gėlės ir šiemet, kaip jau per daugelį metų, paaukojo gėlių mylėtoja bei augintoja Bronė Čikotienė.

Tada prasidėjo vaišės, kuriomis rūpinosi valdybos narė Bronė Karaškienė, jau daugelį metų kruopščiai ruošdama šiai padėkos dienai įvairiausius patiekalus. Šiemet vaišės buvo bufeto pobūdžio, jos buvo įvairios, gausios ir gerai paruoštos. Stalų padėgime ir maisto perdavime nuosirdžiai talkino valdybos narės Lola Jonuškienė ir Aldona Šidlauskienė.

Jau bevalgant dvi poros platino loterijos bilietus. O loterija irgi buvo gausi įvairiais fantais. Kai kurie skyrėsi ir savo verte. Pz., F. Andriūno dovanotas Ad. Staneikos paveikslas, H. Sa-

vickio puikus medžio drožinys "Lietuvos partizanas", V. Jankuvienės du komplektai džiovintų žolių bei gėlių meniškai pagamintų atvirukų, J. Skladičio siuvinėtas paveikslas ir stilizuota rankšluostinė. O šalia šių, stalas buvo apkrautas įvairiais rankdarbiais — piniginėm, albumais ir kt. Taigi laimėtojų buvo daug. Loteriją pravedė ir fantus aptarė bei aukotojams komplimentus ištarė valdybos narė M. Raugienė. Loterijos fantų sutvarkymui talkino valdybos narys Česlovas Tamošauskas.

Baigdamas šį tradicinį Balfio renginį, pirmininkas F. Andriūnas nuosirdžiai padėkojo visiems, prisidėjusiems darbu bei aukojusiems tortus, loterijai fantus ir kt., o taip pat visiem, prisidėjusiems darbu.

A. R.

DETROITO ŽINIOS

Iš Lietuvos Bendruomenės Detroito apylinkės valdybos posėdžio

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, kuriai vadovauja pirmininkė Nijolė Zelwinder, posėdžiavusi lapkričio 4 d., iš LB-ės išdė paskyrė:

1. Mūsų laikraščiams — švenčiant septyniadesimtmečius: *Draugui, Dirvai* ir *Darbininkui* po \$75.

2. Lietuvių Bendruomenės leidžiamiesiems žurnalams *Pasaulio Lietuviui* ir *Bridges* paskirta po \$100.

3. Lietuvių Informacijos Centru, vadovaujamam kun. Kazimiero Pugevičiaus ir kuriame darbuojasi buvę detroitiečiai Gintė Damušytė ir Viktoras Nakas — paskirta \$500.

4. Vasario 16-tos gimnazijai, Vokietijoje — \$200.

5. Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės — Žiburio liuanistinei mokyklai — \$250.

6. JAV Krašto Valdybos ir Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žinioje esamam fondui "Dovana Lietuvai" — \$500.

Iš viso paskirstyta \$1875.

Lietuvių Bendruomenės valdyba dėkinga visiems, kurie aukoko politinei akcijai ryšium su JAV kongresmano David Obey užblokavimu — 10,000,000 (dešimt milijonų) dolerių humanitarinės paramos Lietuvai. Praeitą sekmadienį buvo surinkta iš detroitiečių \$803. Tikimasi, kad ir likusi suma bus surinkta. Aukos priima LB valdybos nariai ar jos įgalioti aukų rinkėjai.

Gruodžio 2, sekmadienį, ruošia kultūrinį renginį *Amerika pirtyje*.

Jonas Urbonas
LB informacija

— Tėv. Ignas-Barnabas Mikalauskas, OFM, dirbęs JAV ir Kanados lietuvių parapijose, sausio 2 paminėjo amžiaus 80 metų sukaktį. Rugsėjo 7 švęs kunigystės 50 metų sukaktį. Šiuo metu gydyosi Toronte ir pagal sąlygas padeda Toronte esančioje Priskelimo parapijoje, kuriai vadovauja lietuviai pranciškonai.

— Dr. Tomas Remeikis, naujas JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, sudarė naują tarybą, kurią patvirtino krašto valdyba. Tarybon įeina dr. Petras Kisielius, dr. Arūnas Liulevičius, Regina Norušienė, Arvydas Barzdukas, Rimas Dirvonis ir Linas Norušis.

— Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Taryba išrinko tris naujus narius: Teodorą Blinstrubą, Birutę Kviklytę ir dr. Feliksą Palubinską. Taryba dėkoja savo buvusiems nariams, kurių terminai neseniai pasibaigė: prof. Mečišlovui Markovičiui ir Ramojui Vaičiui už įdėtą darbą, bei mirusio nario a.a. Broniaus Kviklio šeimai už paramą.

— Pedagoginio Lituanistikos Instituto diplomų įteikimo vakaras Chicago's Jaunimo Centre įvyks sausio 19.

— Arvydas Sabonis su žmona Ingrida, Ispanijos Valjadolido krepšinio klubui leidus, trumpam buvo parvykę į Lietuvą, nes Ingrida panūdavo savo 20-ąją gimtadienį atšvesti gimtinėje. Arvydai per Šv. Kalėdas sukako dvidešimt šešeri metai.

— "XX amžius", kuri leidžia Lietuvų katalikų mokslo akademija, 1990 m. nr. 3 rašo, jog į Kauno kunigų seminariją 1990 m. rudenį buvo priimti 68 studentai. Iš viso šioje seminarijoje kunigystei ruošiasi 195 auklėtiniai.

— Jūrmaloje gruodžio 7 - 8 tarėsi Estijos, Latvijos ir Lietuvos kinomatografijų įgaliotieji atstovai — valstybinėms ir nepriklausomoms organizacijoms atstovaujantys filmų kūrėjai bei platintojai. Konstatuota, jog būtina bendradarbiauti ir derinti veiksmus, dalyvauti Europos kultūros procesuose. Nutarta įkurti asociaciją "Baltic Films".

— Vilniuje gruodžio 8 - 9 įvykęs savarankiškos Lietuvos komunistų partijos nepaprastas suvažiavimas nutarė pakeisti partijos vardą. Nuo dabar Lietuvos Komunistų Partija bus žinoma kaip Lietuvos Demokratinė Darbo partija. Partijos pirmininku išrinktas Algirdas Brazauskas.

— Ieškoma Gertruda Twaskas, ištėkėjusi už Henriko Simaičio. Jie anksčiau gyveno Linden, N.J., bet susirašinėjimas nutrūko. Jie patys arba apie juos žina prašomi pranešti jo broliui adresu: Lietuva, Plungės m. Telšių Skersgatvis, Nr. 9, Butas 8, R. Simaitis.

— Nauji Darbininko skaitytojai: V. Valaitis, Rowley, MA. Užsakė kitiems: B. Vyliaudas, Union, NJ — R. Conet, Clifton, NY. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Ataujinant — visiems 20 dol. metams.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Atsilyginu už 1990 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1991 metams.

Vardas ir pavardė.....

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990—sukaktuvių 75—metų progai.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija. 20 dol.
 J. Gliaudos — Atolas-Koralų sala. 9 dol.
 J. Gliaudos — Kovo ketvirtoji. 5 dol.
 Tomo Venclovos — Tankėjanti šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai. 8 dol.
 B. Raulinaičio — Dokumentai, Lietuvos rinktinės istorija. 12 dol.
 A. Gailiušo — Visaip atsitinka. 5 dol.
 Alės Rūtos — Margu rašto kekiu 5 dol.
 K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai. 10 dol.

BOOKS IN ENGLISH

Lithuania 700 Years. 18 dol.
 Introduction to Modern Lithuanian. 18 dol.
 4 Cassettes to go with above, 30 dol.
 English-Lithuanian Dictionary. 12 dol.
 Lithuanian Cookery. 12 dol.
 S. Yla — A Priest in Stutthof. 10 dol.
 A. Kučas — Lithuanians in America. 8 dol.
 Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliskai. 15 dol.
 Vl. Vijeikis — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas. 20 dol.
 J. Stukas — Awakening Lithuania. Istoriniai bruožai. 10 dol.
 S. Sužiedėlis — A History of the Church in Lithuania. 10 dol.
 My Dictionary — Mano Žodynas, Didelio formato spalvota knyga vaikams. 12 dol.
 Lithuanian Celebrations — Šventės. 15 dol.
 Persiuntimui pridama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

“ZAIBAS” NR. 6 — maisto produktai bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje 10 darbo dienų laikotarpyje. 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100 — kreiptis “ZAIBAS”, 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.
 G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

Kalėdinių Bernelių Mišių 14 giesmių, įgiedotų “Oktavos” grupės (vadovauja Mindaugas Tamošiūnas), gaunama Darbininko administracijoje. Su persiuntimu 12 dol.

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių

salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita progai — siūlome platų pasirinkimą.

Galite išgity:

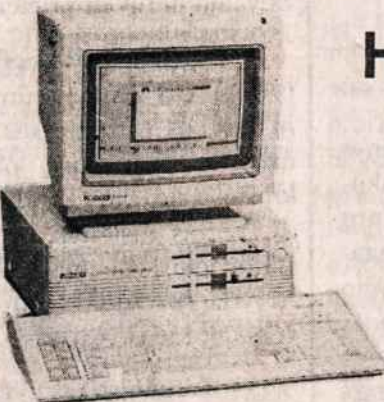
- žymiausių išeivijos ir Lietuvos menininkų paveikslų, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasetių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą, kurį galite gauti atsiuntę 2 dol. čekį firmai BALTIC ASSOCIATES, LTD P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201 Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376 368 Broadway, So. Boston, MA 02127

Lietuviški raguoliai — ša-kočiai kepami pagal Punsko lietuvių receptą. Kreiptis į Birutę telef. 718 235 - 5272. Kepinių skonis labai geras. Kainos prienamoms. Parduodamas pilnas raguolis, o taip pat dalimis — pagal svorį.

DEXTER-PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirma ir vienintelė per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio paskirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarnavimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis, ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-u, Kamkorderių, VSR-u, Trumpųjų bangų radio aparatų, 2-iejų kasetių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliskai ir rusiskai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY

212 465-0621

DĖMESIO!

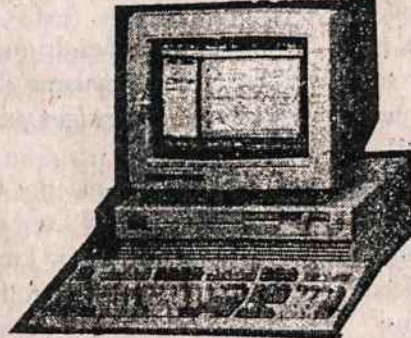
VISIEMS LIETUVIAMS,
 KURIE LANKOSI AMERIKOJE
 AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
 ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
 PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ

TIMURS STORE
 JOY — LUD

ELECTRONICS
 200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
 NEW YORK, N.Y. 10010
 TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
 (įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoje

KOMPIUTERIAI
 LYGŪS IBM PC SISTEMAI
 SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
 ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

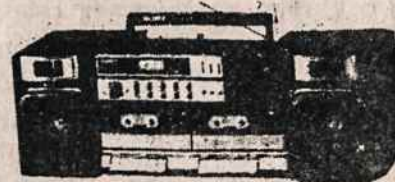
ELEKTRONINIAI PIANINAI
 ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYO APARATAI

PANASONIC M7
 COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
 APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
 SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI (įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
 TURI PAAIŠKINIMUS IR
 RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRŪS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

BANK-BY-MAIL
 Postage paid both ways

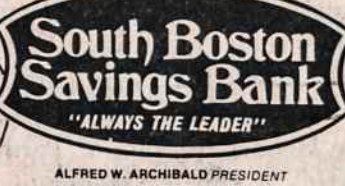
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Gretai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai nepelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
 460 West Broadway
 South Boston
 9 AM to 3:30 PM
 Monday thru Friday
 Saturday 10 AM to 1 PM
 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
 740 Gallivan Blvd.
 9:30 AM to 5:30 PM
 Mon., Tues., Wed. & Fri.
 Thurs. — 9:30 AM to 7:30 PM
 Saturday 9:30 AM to 12 Noon

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
 1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
 9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje-KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

PADĖKA

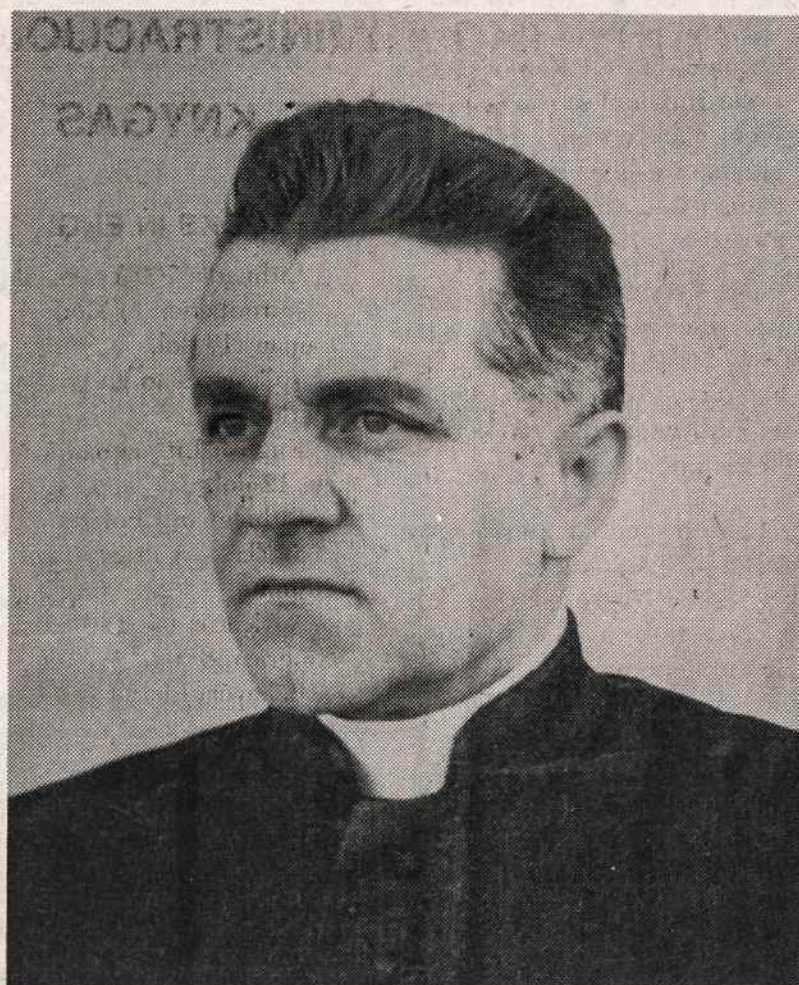
T. Petras Baniūnas, OFM, minėdamas kunigystės 50 metų sukaktį, turėjo progos apsilankyti Debeikiuose, savo gimtinėje parapijoje. Debeikių parapijos klebonas kun. Alfonsas Gražys parodė savo ypatingą globą, kad šis jubiliejus būtų paminėtas su visu tinkamu iškilmingumu.

Pagerbdamas jubiliatą kun. Alf. Gražys rašo: "Gerb. Tėve Petrai. Dėkodamas Jums už mums padovanotą šventę — kunigystės 50 m. jubiliejus minėjimą Debeikių parapijos bažnyčioje, su pasveikinimo žodeliu palieku ir savo atvaizdėlį. Ilgametis Debeikių pa-

rapijos klebonas kun. Alf. Gražys."

T. Petras Baniūnas, OFM, nuoširdžiai dėkoja gerb. Debeikių klebonui už visokeriopą globą ir tikrai gražių pamaldų patvarkymą taip brangioje dienoje. Taip pat miela padėka Monsinjorui Albertui Talačkai, Anykščių klebonui, už šiai šventei pritaikytą pamokslą ir dalyvavimą vaišėse.

— Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla išleido pirmą knygą. Tai A. Škėmos romano *Balta drobė* fotografinis leidimas, išėjęs 70,000 egz. tiražu. Tarpininkavo "Vaga".

Kun. Alfonsas Gražys

GIMINĖS LIETUVOJE APLANKIUS

Manchester, N. H. — Kai po karo pirmieji išvietintieji lietuviai 1949 metais pasirodė New Hampshire valstijoje, juos sutiko ir globojo NCWC (National Catholic Welfare Conference) atstovas kun. Paulinas Vaičiūnas. Gimęs Amerikoje, prieš Pirmąjį pasaulinį karą atvykusių emigrantų sūnus, užaugo to laikotarpio lietuviškų organizacijų veikėjo Jono Vaičiūno šeimoje. Puikiai lietuviškai kalbedamas, jis naujai atvykusiems ateiviams padėjo įsikurti ir susirasti darbus.

Praslinko 40 metų. Kunigo tėvai mirė, bet iš jų kunigas Paulinas sužinojo, kad Lietuvoje gyvena gausūs jo šeimos palikuonys. Kelionių sąlygoms pagerėjus, kun. Vaičiūnas buvo pasiruošęs skristi į Lietuvą 90-tųjų metų pavasarį. Dėl blokados

planai pasikeitė ir kelionė buvo nukelta į rudenį.

Vilniuje kun. Vaičiūnas aplankė arkivyskupą J. Steponavičių. Per ilgesnį pasikalbėjimą jis sužinojo, kad iš 38 arkivyskupo žinioje esančių bažnyčių sugrąžinta 13. Padovanojęs du kielikus ir komuningę, kunigas nuvežė tris stulas Kauno katedros kunigams. Ten aplankė Benediktinių seselių vienuolyną, finansiniai sušelpė seseles ir pamatė, kaip jos nešioja plytas, remontuodamos Šv. Mikalojaus bažnyčią.

Sutikęs apie 40 trijų kartų gimių, svečias susižavėjo jų parodytu nuoširdumu ir džiaugsmu, priimant Amerikoje gimusių giminaitį. Atsinaujino iki šiol nepažinti giminytės ryšiai ir atsisveikindamas kun. Vaičiūnas galėjo visiems pažadėti "iki pasimatymo".

K. Da.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis. 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586 - 7209.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuvių kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Claire Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ

Lėktuvo kainos ten ir atgal

\$801.00 per Kopenhagą iš Niurjorko ir Bostono.

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 d. prieš išskridimą. Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 per Helsinkį iš Niurjorko

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 d. prieš išskrendant. Kelionės ilgis; trumpiausiai 7 dienos iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys, vykstantys į Lietuvą su iškvietais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

NAUJOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

\$1145 iš Bostono ir New Yorko Sausio 13 d. iki sausio 21 d.

VASARIO 16 D. KELIONĖS

Vasario 10 d. iki vasario 18 d.

ŠV. VELYKOS LIETUVOJE

Kovo 24 d. iki balandžio 1 d.

Visos yra 9 dienų kelionės: 7 naktys Vilniuje. SAS oro linija per Rygą. Tomis pačiomis išvykimo datomis yra ir dviejų savaitių kelionės.

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į **BALTIC TOURS . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164. Tel. 617/965-8080 • Fax. 617/332-7781**

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

DRABUŽIAI DĖVĖTI ir NAUJI, avalynė, maistas — viskas siunčiama neribotais kiekiais jūsų artimiesiems Lietuvoje per Pagalbos Fondą. **MUITO NĖRA**. Amerikos ir Kanados lietuviai gali atsiųsti savo daiktus paštu arba per USP **TRANSPAK** adresu. Mes šias siuntas persiūsim į Lietuvą. Pagalbos Fondas išskirstys tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTUS (receptinius ir nereceptinius), MEDICININES ir dantų gydymui **ODŪNTOLOGINES** priemonės galime parūpinti ir persiųsti į Lietuvą. **Kiekiai neribojami. MUITO NĖRA.**

PINIGUS pervedam **doleriais** jūsų giminėms. Tvarkomi **PALIKIMAI**. Pigiai perkami nauji **AUTOMOBILIAI**.

MĖSOS GAMINIAI — aukštos kokybės rūkytos dešros, palendvica, skilandis, \$84. — **MUITO NĖRA.**

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame **video, kompiuterius, faksus, siuvimo, mezgimo mašinas** ir kt. **Galim siųsti su iš čia apmokėtu muitu ir pristatymu į namus.**

Rašydami būtinai praneškite savo telefono numerį — atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštys
TRANSPAK
2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629
1-312-436 - 7772

Įstaiga veikia kasdien 9-5 v.v.
Šešt. 9 - 2 v. p.p.
1-312-436-7772

Koncertinė kelionė Lietuvoje

Operų solistė Lilija Šukytė ir vargonų virtuozas dr. Vytenis Vasyliūnas, Lietuvos kompozitorių unijos iškviesti jau antrą kartą, koncertavo Lietuvoje.

Lilija Šukytė spalio 22 atliko programą Vilniuje su Nacionalinės Filharmonijos orkestru, kurio vyriausiu dirigentu yra Juozas Domarkas. Spalio 23 su tuo pačiu orkestru, J. Domarkui diriguojant L. Šukytė dainavo Kaune, filharmonijos salėje. Abu koncertai praėjo pakilioje nuotaikoje.

Dr. Vytenis Vasyliūnas davė tris vargonų koncertus: spalio 21 Kaune, buvusioje Iglulos bažnyčioje, kuri dabar vadinama Skulptūros ir vitražų galerija, spalio 24 Vilniaus arkikatedroje ir spalio 28 Klaipėdoje, konservatorijos salėje. Į V. Vasyliūno programą įėjo ir lietuvių išeivijos kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko kūrinys *Improvizacija*.

LMKF Bostono klubo veikloje

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono klubas paskutiniu metu suorganizavo dvi paskaitas

Spalio mėnesį Milda Norkūnienė, grįžusi iš Lietuvos, vadovavo pokalbiui su narėmis, atsakydama į įvairius klausimus, liečiančius dabartinę padėtį Lietuvoje ir papasakojo savo išgyventus įspūdžius.

Lapkričio mėnesį El. Vasyliūnienė skaitė paskaitą apie prof. Levą Karsaviną, Humanitarinių mokslų fakulteto ilgametį narį. Jis 20 metų dėstė viduramžių istoriją Kaune ir Vilniuje. Buvo išvežtas į Sibirą, kur Abazės kaceto ligoninėje mirė 1952. Prelegentė kalbėjo apie jo paskutinius metus, kurie yra aprašyti vieno liudininko knygoje.

Klubo kavinėje gruodžio 21 federacijos narės dalyvavo kūčiose. Kalėdiniam giedojimui vadovavo Milda Norkūnienė, apie kūčių papročius kalbėjo El. Vasyliūnienė.

Klubo valdybą dabar sudaro: El. Vasyliūnienė — pirmininkė, Irena Rasiėnė, Irena Ulpaitė, Milda Norkūnienė, Ona Vileniškienė.

RENGINIAI

— 1991 m. kovo 24 d. 3 val. po pietų First & Second Church salėje Bostone, sol. Lilijos Šukytės koncertas, akomponuojant dr. Vyteniu Vasyliūnui. Koncertą rengia Naujosios Anglijos Baltų draugija.

PASITARIMAS APIE LIETUVĄ

Ad hoc susirinkę Nida ir Audra Veitaitės, Sigutė Šnipaitė, Aldona Lingertaitienė su vykstančiais į Lietuvą Rūta Kalvaityte, Vyta Baziku ir ses. Igne nutarė suruošti pusdienio svarstybas sausio 5.

Kviečiami 18 - 35 metų jaunuoliai, 1990 metais buvę Lietuvoje ir planuoją 1991 metais vykti į Lietuvą. Bus bandoma suderinti įžvalgas tiksliau suprasti dabartinio lietuvių būdą, charakterį, kad vykstantieji galėtų geriau pasiruošti ir tinkamiau pasitarnauti lietuviams Lietuvoje.

Pokalbių ir svarstybių vieta — Bostonas arba Putnamas — pagal dalyvių daugumos pageidavimą.

Seminaro organizatoriai: viduryje Seselė Ignė, stovi iš k.: Vyta Bazikas, Rūta Kalvaitytė, Sigutė Šnipaitė, Audra Veitaitė, Nida Veitaitė.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Gera žinoma firma su 30-ties metų patirtimi gerai ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS su apmokėtu muitu

Į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt. **GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.**

Klijentų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Turime pardavimui mašinas: "Volga", "Žiguli", "Volvo", "Toyota".

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Tel. (212) 832 - 7550

BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Avenue	Tel. (617) 268-1303
BROOKLYN, N.Y. 11222	661 Manhattan Avenue	Tel. (718) 389-6747
BUFFALO, N.Y. 14212	701 Filmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, ILL. 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, ILL 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 666-3985
CLEVELAND, OH, 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN. 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432-5402
HAMTRAMCK, MI 48212	11415 Jos Campau Avenue	Tel. (313)365-6350
HARTFORD, CT. 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232 - 6600
HERKIMER, N.Y. 13350	RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.	Tel. (315) 866-3939
INDIANAPOLIS, IN. 46227	3216 St. Jude Drive	Tel. (317) 787 - 0052
IRVINGTON, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, N.J. 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363-2251
LOS ANGELES, CA 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656 - 1962
MIAMI BEACH, FL. 33139	1352 Washington Ave.	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN. 55418	2422 Central Ave. N.E.	Tel. (612) 788 - 2545
NEWARK, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373 - 8783
NEW YORK, N.Y. 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA. 19116	10182 BUSTLETON AVE.	Tel. (215) 969 - 1150
PITTSBURGH, PA. 15203	1307 E. Carson	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, N.Y. 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544 - 2151
TRENTON, N. J. 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393 - 9455
WATERVLIET, N.Y. 12189	1828 3rd Avenue	Tel. (518) 274 - 5242
WORCESTER, MA. 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798 - 2868
WHEATRIDGE, CO. 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330

DARBININKAS

Administr. (718) 827-1351
Redakcija. (718) 827-1352

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

AMERIKOS LENKAI SVEIKINA LIETUVIUS

Amerikos lenkų organizacijų atstovas lankėsi *Darbininko* redakcijoje ir įteikė tekstą sveikinimo, kurį lenkai šią sunkią valandą skiria Lietuvos kardinolui Vincentui Sladkevičiui, broliams ir sesėms lietuviams Lietuvoje ir išeivijoje Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.

Po sveikinimo pasirašė Amerikos Lenkų Bendruomenės at-

stovai: kardinolas John Krol, Amerikos Lenkų kongreso atstovas Kazimierz Lukomski, Lenkų New Yorko ir New Jersey kongreso atstovai M. Preisler ir F. Bruks, Pilsudskio Institutas, *Kurier Polish* savaitraštis, Lenkų Šopeno sąjunga, Lenkų Honolulū draugija, Washingtono lenkų draugija ir Lenkų-lietuvų kultūros centro vardu Radas Jacukovičius.

Darbininko redakcija nuoširdžiai dėkoja visiems savo draugams ir bičiuliams už gausius kalėdinius sveikinimus ir dovanas.

Mara ir Vytautas Vygantai su dukromis Monika ir Kristina iš Dallas, Texas, sveikina savo artimuosius, bičiulius ir pažįstamus Šv. Kalėdų proga ir linki visiems sėkmės, džiaugsmo ir Aukščiausiojo palaimos Naujuose Metuose. Vietoje kalėdinių atviručių skiria auką lietuviškos spaudos parėmimui.

Felicija, Algirdas ir Ramunė Jasaičiai Šv. Kalėdų proga sveikina visus savo draugus bei pažįstamus ir linki Naujuose Metuose daug laimės ir sveikatos.

Rožė ir Vytautas Kondrotai, Richmond Hill, N.Y., Šv. Kalėdų proga sveikina savo draugus ir pažįstamus per *Darbininką* ir linki kuo sėkmingiausių Naujų Metų.

Pianistės Frances Covalesky ir solistės Angelės Kiaušaitės koncertą sausio 26, šeštadienį, County College of Morris, Randolph, N.J., studentų centro auditorijoje, rengia Šiaurinės New Jersey lietuvių-amerikiečių klubas. Įeinant aukojama 7 dol. Pelnas skiriamas klubo stipendijų fondui. Dėl bilietų iš anksto galima kreiptis į Susan Covalesky ir Andrew White.

Lietuvė moteris ieško 3 - 4 kambarių buto Richmond Hill apylinkėje. Skambinti 201 998 - 5286.

Kultūros Židinio A. Maceikos vardo biblioteka bus atidara kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį nuo 12 iki 2 val. popiet arba pagal susitarimą, skambinant V. Sidui — 203 762 - 9726.

Marija Gečienė iš Toronto — Kanados daugelis metų remia *Darbininką*. Šiemet atnaujindama prenumeratą atsiuntė 50 dol. auką. Labai ačiū už paramą.

Lietuvos Vyčių 41-oji kuopa pirmą kartą 1991 metuose renkas susirinkimui sausio 6, sekmadienį, tuoj po sumos Apreiškimo parapijos salėje. Po oficialiosios dalies bus suneštiniai priešpiečiai.

Dr. Vytautas Vygantas, prieš pat Kalėdas besilankydamas New Yorke, su dukra Kristina stabtelėjo ir *Darbininko* įstaigoje, kur įsigijo naujausių lietuviškų leidinių.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 5, šį šeštadienį, 1.30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Charles Gounod opera *Faust*. Pagrindiniai solistai: Cheryl Studer, Susan Quittmeyer, Richard Leech, Gino Quilico, James Morris. Diriguoja Thomas Fulton. Ateinantį šeštadienį, sausio 12, bus transliuojama G. Verdi opera *Rigoletto*.

Drabužius Lietuvių Bendruomenės konteineriui prašoma atgabenti į KASĄ tiktai darbo valandomis: pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 7.30 val. vakare, o šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. popiet. Knygas siuntai į Lietuvą galima pristatyti į Kultūros Židinį bet kada. Jas priims Židinio prižiūrėtojai. Iš kitų vietovių knygas siusti šiuo adresu: Lithuanian American Community, c/o Lithuanian Cultural Center, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Drabužius siusti: KASA Lithuanian Federal Credit Union, 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Pagaudaujantiems bus atsiųsti pakvitavimai atleidimui nuo mokesčių.

Darbininko metinis kalendorius su spalvotu viršeliu persiunčiamas į Lietuvą jūsų draugams ir pažįstamiems oro paštu. Pranešant gavėjo adresą prašoma pridėti 7 dol. už kiekvieną kalendorių. *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 30 dol. — A. Zuras, Rochester, NY, dr. T. Savickas, Monticello, NY, A. Masiulis, E. Hartford, CT, S. Augaitis, Watertown, CT, J. Kvilečka, Woodhaven, NY, P. Vainius, Malvern, PA., P. Bivainis, Woodhaven, NY, V. Šileikis, Port Orange, FL, D. Miklas, Boca Raton, FL, A. Warkala, Long Island City, NY.

Po 25 dol. — A. Ragauskas, Manahawkin, NJ, K. Graudienė, Miltown, NJ, A. Januška, Milton, MA.

Po 20 dol. — S. Bulovas, Ronkonkoma, NY, P. Dičpinigaitis, New York, NY, dr. J. Gustaitis, Scranton, PA, L. Radikas, Langhorne, PA, J. Melesius, Miller Place, NY, A. Sperauskas, Pomonona, NY, I. Kubilius, Vernon, CT, K. Navakauskas, Coventry, RI, I. Stucius, Richmond Hill, NY, S. Zuyus, Maspeth, NY, L. Strazdis, Lunenburg, MA, E. Tamaļavaga, Worcester, MA, W. Žoštautas, Iverness, FL, J. Mikaila, Seminole, FL, V. Jasiņskas, Riverside, NJ, Jinkins, Melbourne, FL, A. Matulaitis, Richmond Hill, NY, T. Alinskas, Ridgewood, NY, I. Užgiriene, Worcester, MA.

Po 15 dol. — A. Radzius, Baltimore, MD, B. Buinys, Philadelphia, PA, V. Kiaunė, Easton, PA, B. Jakniūnas, Silver Spring, MD, V. Biosevas, Jamesburg-Rossmoor, NJ, prel. J. Urbonas, Gary, IN, E. Balčiūnienė, New Buffalo, MI, kun. J. J. Tomalo-

nis, Somerville, NJ, V. Budnikas, Elizabeth, NJ, L. Gudelis, Cos Cob, CT, C. Masaitis, Thompson, CT, S. Aleksiejus, Valley Stream, NY, J. Laucevičius, Woodhaven, NY, E. Slivinskas, Indialantic, FL, A. V. Staknis, Stuart, FL.

13 dol. — S. Zacharka, Corning, NY.

12 dol. — E. Norvilas, Waterbury, CT.

11 dol. — J. Grinius, Wethersfield, CT.

Po 10 dol. — A. Aukštaitės Centras, Post Hope, Ont., dr. D. Kasaitis, Baltimore, MD, A. Risavy, Jackson Heights, NY, R. Jonusis, Calverton, NY, Vaitkus, Juno Beach, FL, Z. Grabnickas, Lake Wales, FL, M. Volkis, Brooklyn, NY, V. Solomanas, Centerport, NY, B. Karmažinas, Groton, CT, Z. Markevičius, East Haven, CT, A. Jannačienė, Yonkers, NY, H. Gagas, Woodhaven, NY, E. Paluilis, Cambridge, MA, J. Miliauskas, Worcester, MA, C. Tamašauskas, Philadelphia, PA, M. Balčiūnas, Woodhaven, NY, J. Kennedy, Rey, NY, S. Balsys, Richmond Hts. OH, J. Boley, New York, NY, G. D. Žiukonytė, Sinclairville, NY, J. Ivaškienė, Monroe, CT, V. Valukas, New Haven, CT, K. Krivickienė, Richmond Hill, NY, R. Liutkus, Webster, NY, S. Augonis, So. Boston, MA, V. Kamaitis, Sutton, MA, kun. W. C. Jaskiewicz, Bronx, NY, F. Liuberskis, Richmond Hill, NY, J. Gaidis, Worcester, MA, Z. Lukas, Elizabeth, NJ, T. Bakanienė, Chester, PA, A. Juodvalkis, Chica-

go, IL, W. Kazlauskas, Waterbury, CT, I. Simonaitis, Bloomfield, CT, J. Dabužinskas, Richmond Hill, NY, F. Marcis, Reno, NV, J. Radas, Livonia, MI, A. Pristernik, Rockaway, NJ, D. Suciņ, Harrison, NJ, dr. A. Revukas, Cranford, NJ, J. Ambrizas, Chicago, IL, L. Jocy, Alpena, MI, J. Kurilevičius, Linden, NJ, V. Jokubaitis, Toms River, NJ, A. Barvickis, Scottville, MI, V. Vilkutaitis, Cleveland, OH, M. Shulin, Lakewood, NJ.

Po 8 dol. — A. E. Pesteniai, Philadelphia, PA, J. Palevičius, Hudson, NH.

Po 5 dol. — E. Tamašauskas, Brooklyn, NY, A. Pumputis, Middletown, NY, H. Burinskas, Torrington, CT, J. Strungys, Waterbury, CT, R. Moore, Št. Petersburg, FL, D. Augūnienė, Jupiter, FL, P. Evans, Massapequa Park, NY, J. Čerņius, Ridgewood, NY, J. Bernius, Sacramento, CA, M. Vildzius, Bethesda, MD, B. Maciūnas, Woodhaven, NY, S. Klevas, Richmond Hill, NY, A. Janus, Centerville, MA, C. Harris, Worcester, MA, A. Skruodys, Jersey City, NJ, D. Banevičius, W. Hartford, CT, P. Uzas, Maspeth, NY, E. Pugh, Long Beach, NY, P. Rudaitis, Miami, FL, J. Laukaitis, Torrington, CT, A. Lauraitis, Linden, NJ, O. Linartas, Elizabeth, NJ, J. Dabriba, Dorchester, MA, M. Bartkus, Pepperell, MA, V. Juozokas, Bewington, CT, V. Mamaitis, Sunny Hills, Fl, H. Bitėnas, Elizabeth, NJ, B. Vyliaudas, Union, NJ, J. Malinauskas, Arlington, MA, V. Dainys,

PAGERBĖ TAUTOS FONDO VALDYBOS PIRMININKĄ

— Pasidžiaugta JUOZO GIEDRAIČIO brandžiu amžiumi ir veikla —

(atkelta iš 1 psl.)

rodė, kad tai ne tokia jau eilinė "kava". Prie stalo sėdėjo nemažas būrys žmonių. Tai Tautos Fondo Tarybos ir Valdybos nariai su šeimomis ir dar keletas ypatingų svečių. Norėta, kad tai būtų neformalus subuvmimas ir staigmena pačiam sukaktuvinininkui Tautos Fondo valdybos pirmininkui Juozui Giedraičiui, kuriam gruodžio 18-ąją buvo suėję 80 metų. Ir tikrai — tai buvo staigmena Giedraičiui, kai jis sėdinčiųjų tarpe pamatė ir savo žmoną, su kuria, esančia Smithtown, Long Island, dar prieš porą valandų kalbėjo telefonu, įspėdamas, kad galys vėlokai sugrįžti namo dėl ilgiau užtrukusiančio posėdžio.

Prasidėjo vakariene, prieš tai vienam svečių — vysk. Pauliui Baltakiui, OFM, savo invokacijoje prisiminus sukaktuvinininką ir jo darbus Lietuvos reikalui ir prašius Aukščiausiąjį ir toliau laiminti jį ir jo bendradarbių veiklą. Fondo sekretorė Romualda Šidlauskienė perskaitė sveikinimus iš Fondo skyrių. Fondo Tarybos pirmininkas inž. Jurgis Valaitis perdavė sukaktuvinininkui sveikinimą iš Vliko pirmininko dr. Kazio Bobelio.

Toliau inž. Valaitis trumpai apibūdino sukaktuvinininką kaip asmenį, visuomenės veikėją ir ypatingai kaip neuilstamą ir sėkmingą lėšų telkimo organizatorių Tautos Fondui. Jis pabrėžė, kad Giedraičio vadovavimo metu Tautos Fondas išaugo keletuopai tiek nariais, tiek skyriais bei atstovybėm, tiek surenkamom lėšom. Išskeldamas Giedraičio judrumą ir energingumą, inž. Valaitis priminė, kad, dirbdamas be atlyginimo, telkdamas lėšas, valdybos pirmininkas aplankė ne tik visas stambesnes Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijas, bet nukeliavo net į Australiją. Jis pabrėžė ir kitas Giedraičio būdo ypatybes — jo darbštumą ir kitų asmenų pastangų ir veiklos įvertinimą. Visa tai sudaro sąlygas ir nuotaiką sėkmingai pasiekti užsibrėžtų tikslų.

Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, kuris šiame pobūvyje dalyvavo su ponija, taip pat kaip vienas ypatingų pobūvio svečių, išskėlė Giedraičio veiklos svarbą. Daug kas mini amžiaus sukaktis, kalbėjo jis, bet nedaugelis gali pasidžiaugti tokia vaisinga veikla, kokia yra pasižymėjęs šis sukaktuvinininkas. Gen. konsulas Giedraičio nuopelnu laikė tai, kad Vlikas savo veiklai jo pirmininkavimo laikais turi daugiau nei kada nors to "gyvybės elektryro" savo darbams vykdyti.

Pabaigai inž. Valaitis sukaktuvinininkui įteikė simbolišką dovaną, įvertinant jo ilgų metų darbą ir atsivadimą.

1991-uosius metus Tautos

So. Boston, MA, J. Norušis, Ailentown, NJ, J. Babilius, So. Pasadena, FL, J. Puteris, Toronto, Ont., B. Strikauskas, Phoenix, AZ, P. Kiškūnas, Lewiston, ME, S. Mizevičius, Plimpton, PA, A. Kazlauskas, Philadelphia, PA, S. Gimbutas, Wilmington, DE, A. Johnson, Tigard, OR, J. Stempūzis, Cleveland, OH, J. Vaičiūnas, Toronto, Ont., Gr. Būga, Scranton, PA, V. Kutkus, Dearborn, MI. Jesuit Fathers, Cleveland, OH.

3 dol. — V. Radvil, St. Petersburg Beach, FL.

Po 2 dol. — I. Garunkštis, Jericho, NY, J. Baltrunas, Esperance, NY, M. Lietuvninkas, Darien, CT.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja *Darbininko* administracija.

Sukaktuvinininkas Juozas Giedraitis su žmona Leonile pjauna iškilmų tortą. Nuotr. L. Tamošaičio

Fondas pradeda nauja energija, ypatingai atsižvelgiant į padėtį laisvėjančioje Lietuvoje ir ieškant kelių ir būdų jai padėti, remiant Vliko užsimojimus. Šiuo metu Fondas dar turi du su viršum milijono dol. Apie du su puse milijono dol. Giedraičio pirmininkavimo metu lig šiol išleista Vliko veiklai. Dabar Vlikas leidžia informacijos biuletenius lietuviškai, angliškai, prancūziškai ir vokiškai, leidžia radijo laidas į Lietuvą. Taip pat leidžiama politinė ir kultūrinė informacija įvairiomis kalbomis.

Ypač paskutiniiais metais, kai Lietuvos nepriklausomybės reikalai išėjo į tarptautinės spaudos puslapius, padidėjo susidomėjimas Lietuvos reikalais ir tarp kitataučių. Blokados metu daug amerikiečių atsiliepė ir net aukų prisuntė Tautos Fondui.

Prieš ateidamas į Tautos Fondą, Giedraitis darbavosi Vliko taryboje. Be to, jis yra dirbęs visuomeninį darbą jau nuo Vokietijos laikų, kai, gyvendamas lietuvių stovyklose, ėjo vadovaujantis pareigas, o atvykęs į JAV 1949 m. ir apsigyvenęs Hartforde, veikė įvairiose organizacijose. Jo pastangomis inkorporuota Ateitininkų Federacija ir Lietuvių Bendruomenė.

Dirbdamas "Royal" firmoje, Giedraitis sudarė rašomoms mašinėlėms lietuvišką raidyną, kurį vėliau pritaikė ir vokiškoms "Olympia" mašinėlėms. Per jo įkurtą prekybos firmą Spartą šių mašinėlių yra įsigiję lietuviai visame laisvajame pasaulyje. Ir šios eilutės yra rašomos ju sukurtu lietuvišku "Olympia" raidynu.

Giedraitis yra gimęs 1910 metų gruodžio 18 d. Paskynuose, Šimkaičių vls., Raseinių aps. 1933 m. baigė karo mokyklą, 1938 m. Vytauto Didžiojo Universitete — teisių fakultetą. 1936 - 1938 metais lankė ginklavimo karininkų kursų ir ligi 1941 m. vasaros tarnavo kariuomenėje. Po to advokato Kaudne. 1944 m. pasitraukė į Vakarų su žmona medicinos gydytoja Leonile Svilaite, su kuria 1941 m. buvo sukūręs šeimą.

Šiuo metu Giedraičiai gyvena Long Islande ir dalyvauja New Yorko lietuvių politiniuose ir kultūrinuose parengimuose. Long Islande gyvena ir jų sūnus Rimantas su šeima, o jų dukra Aldona su šeima gyvena Alabamoje, kur jos vyras profesoriauja Jėzuitų kolegijoje.

"Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, nuo gruodžio 23 bus girdima sekmadieniais. Jos laikas prailginamas iš pusės valandos iki valandos. Bus girdima nuo 1 iki 2 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. Programai vadovauja dr. J. J. Stukas.

Darbininko kalendorius 1991 metams visiems *Darbininko* prenumeratoriams buvo išsiųstas 1990 gruodžio mėn. tarp 10 ir 19 d. Kiek teko girdėti, kai kuriose pašto zonose kalendorius skaitytojų dar nepasiekė.

"Lietuvos Atsiminimų" radijo programa nuo gruodžio 23 bus girdima kas sekmadienį nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall radijo stoties, 89.5 FM banga. Programai vadovauja dr. Jokūbas J. Stukas, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Iš Lietuvos atvykusi moteris ieško slaugės darbo senesnių žmonių aplinkoje. Turi geras rekomendacijas. Skambinti vakarais telefonu 718 279 - 1034 arba 718 894 - 2812.

Romas Pukštys, TRANSPAK firmos savininkas, vėl vyksta į Lietuvą vasario mėn. pradžioje. Pinigai pervedami doleriais jūsų giminėm. Perkami automobiliai pigiai. Atsiskaitymas iki vasario mėn. 6 dienos. Transpak, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 - 7772.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, labdaros vardan visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina \$1.45 sv. (\$3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Reikalingas pianinas Apreiškimo parapijos chorui. Dabar esąs pianinas choro kambaryje yra labai nu dėvėtas. Kas galėtų paaukoti šiam reikalui pianiną, prašom paskambinti į klebonijos raštinę 718 387 - 2111.

Parduodama Vilniuje: didelis naujas trijų kambarių butas, automobilis, garažas, "JVC" televizijos aparatas ir VCR, video filmavimo aparatas. Kreiptis į Nataša telef. 212 639 - 3347 arba 516 536 - 2677.